

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**  
**ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄**  
**ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

**Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο**  
**(Άρθρο 40 παρ. 1 Κ.τ.Β.)**

Στην Αθήνα, σήμερα, 14 Οκτωβρίου 2025, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.10΄, στην Αίθουσα Γερουσίας του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων υπό την προεδρία του Προέδρου της, κ. Αθανασίου Καββαδά, με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Συζήτηση επί του Προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού 2026».

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Κυριάκος Πιερρακάκης, ο Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Αθανάσιος Πετραλιάς, η Γενική Γραμματέας Δημοσιονομικής Πολιτικής, κυρία Παυλίνα Καρασιώτου, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, αφού διαπίστωσε την ύπαρξη απαρτίας, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης και έκανε την α΄ ανάγνωση του καταλόγου των μελών της Επιτροπής.

Παρόντες ήταν οι Βουλευτές κ.κ.: Αβραμόπουλος Δημήτριος, Ακτύπης Διονύσιος, Αυγενάκης Ελευθέριος, Αυγερινοπούλου Διονυσία – Θεοδώρα, Μπουκώρος Χρήστος, Βλάχος Γεώργιος, Ιατρίδη Τσαμπίκα (Μίκα), Καββαδάς Αθανάσιος, Καραόγλου Θεόδωρος, Καρασμάνης Γεώργιος, Κόνσολας Εμμανουήλ (Μάνος), Κοτρωνιάς Γεώργιος, Κρητικός Νεοκλής, Κωτσός Γεώργιος, Λιβανός Μιχαήλ, Λιούτας Αθανάσιος, Μαρκόπουλος Δημήτριος, Μηταράκης Παναγιώτης (Νότης), Μπααραλιάκος Ξενοφών (Φώντας), Παπαδόπουλος Μιχαήλ (Μιχάλης), Πασχαλίδης Ιωάννης, Πέτσας Στυλιανός (Στέλιος), Σκόνδρα Ασημίνα, Σκρέκας Κωνσταντίνος, Σκυλακάκης Θεόδωρος, Σταϊκούρας Χρήστος, Σταμενίτης Διονύσιος, Συρεγγέλα Μαρία, Αποστολάκη Ελένη-Μαρία (Μιλένα), Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις), Σταρακά Χριστίνα, Γεροβασίλη Όλγα, Καραμέρος Γεώργιος, Κόκκαλης Βασίλειος, Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης), Παππάς Νικόλαος, Μεταξάς Βασίλειος, Τσοκάνης Χρήστος, Τζανακόπουλος Δημήτριος, Φωτόπουλος Στυλιανός, Βορύλλας Ανδρέας, Τσιρώνης Σπυρίδων, Καραγεωργοπούλου Ελένη, Βρεττός Νικόλαος, Μάλαμα Κυριακή και Σαλμάς Μάριος.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):** Κύριοι συνάδελφοι, καλημέρα. Αρχίζει η δεύτερη συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής των Οικονομικών Υποθέσεων στο πλαίσιο της συζήτησης επί του Προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2026. Στη σημερινή συνεδρίαση, θα τοποθετηθούν Ειδικοί Εισηγητές των Κοινοβουλευτικών Ομάδων. Ο χρόνος ομιλίας τους έχει οριστεί σε 10 λεπτά.

Είναι μαζί μας ο Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κύριος Αθανάσιος Πετραλιάς και η Γενική Γραμματέας Δημοσιονομικής Πολιτικής, κυρία Παυλίνα Καρασιώτου.

Θα ξεκινήσουμε με τον Ειδικό Εισηγητή της Κ.Ο. της Ν.Δ. τον κύριο Ξενοφώντα Μπααραλιάκο, για 10 λεπτά.

**ΞΕΝΟΦΩΝ ΜΠΑΡΑΛΙΑΚΟΣ (Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ»):** Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η φορολογική μεταρρύθμιση, που εισάγεται, με τον Προϋπολογισμό του 2026, δεν είναι μια απλή τεχνική αλλαγή στους αριθμούς. Αποτελεί μια ουσιαστική και ολοκληρωμένη μεταρρύθμιση, που αλλάζει συνολικά τη φιλοσοφία του φορολογικού συστήματος με τον τρόπο, με τον οποίο η πολιτεία στηρίζει τους πολίτες. Για πρώτη φορά, το δημογραφικό εντάσσεται στην καρδιά της φορολογικής πολιτικής και η νέα αρχιτεκτονική δίνει στήριξη στους νέους και στις οικογένειες, ανακουφίζει τη μεσαία τάξη, προσφέρει ανάσα στην περιφέρεια και θωρακίζει την εθνική ισχύ. Στηρίζεται η μεσαία τάξη, που παράγει, οι συνταξιούχοι, που προσέφεραν, οι νέοι, που αναζητούν ευκαιρίες και στέγη και ενισχύεται η περιφέρεια και τα ακριτικά νησιά, που κρατούν ζωντανή την εθνική συνοχή.

Καταρχάς, να ξεκινήσουμε με ένα δεδομένο. Οι παρεμβάσεις αυτές πραγματοποιούνται, εντός των δημοσιονομικών στόχων και το συνολικό κόστος των νέων μέτρων για το 2026 ανέρχεται σε 1,76 δισεκατομμύρια ευρώ. Όποιος από την Αντιπολίτευση θεωρεί ότι είναι λίγο, ας μας πει τι προτείνει, πόσο κοστίζει και από πού θα βρεθούν τα χρήματα. Ας δούμε λίγο πιο αναλυτικά τα μέτρα. Αναλύθηκαν και στη χθεσινή συνεδρίαση της Επιτροπής τόσο από τον Υπουργό και τον Υφυπουργό όσο και από τον Εισηγητή μας οι βασικοί άξονες του Προσχεδίου του Προϋπολογισμού.

Ας δούμε λίγο πιο αναλυτικά ποιους αφορούν τα μέτρα και, κυρίως, την κοινωνία. Θα σταθούμε, λοιπόν, καταρχήν στη φορολογική μεταρρύθμιση για το δημογραφικό, τους νέους και τη μεσαία τάξη. Το δημοσιονομικό κόστος της φορολογικής και μισθολογικής μεταρρύθμισης εκτιμάται σε 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ για το 2026 και σε 1,6 δισεκατομμύρια ευρώ για το 2027 και αναμένεται να ωφελήσει περίπου 4 εκατομμύρια ωφελούμενους.

Θα ξεκινήσω, λέγοντας ότι μειώνονται οι φορολογικοί συντελεστές για όλους τους πολίτες, δημοσίους υπαλλήλους, ιδιωτικούς υπαλλήλους, αγρότες, ελεύθερους επαγγελματίες, επαγγελματίες, συνταξιούχους και νέους. Κύριος στόχος είναι η ενίσχυση του εισοδήματος και η μείωση των φορολογικών βαρών – η μεγαλύτερη, να τονίσουμε εδώ, στη μεταπολίτευση και ιδιαίτερα για τη μεσαία τάξη, τις οικογένειες με παιδιά και τους νέους.

Θα μιλήσουμε όμως πιο συγκεκριμένα για τη στήριξη της μεσαίας τάξης. Μέσα από τον Προϋπολογισμό του 2026, ενισχύεται ουσιαστικά η μεσαία τάξη. Μειώνονται οι φορολογικοί συντελεστές για εισοδήματα από 10 έως 40.000 ευρώ σε κάθε κλιμάκιο, κατά 2 μονάδες για όλους τους φορολογούμενους, χωρίς τέκνα και κατά 2 επιπλέον μονάδες για κάθε παιδί, ενώ εισάγεται νέος μειωμένος συντελεστής 39%. Δηλαδή, 5 μονάδες χαμηλότερος από τον σημερινό για εισοδήματα από 40 έως 60.000 ευρώ.

Πιο αναλυτικά, ο συντελεστής για εισόδημα από 10 έως 20.000 ευρώ ο οποίος, πλέον, θα ανέρχεται σε 20% για φορολογούμενους χωρίς τέκνα, μειώνεται περαιτέρω, αναλόγως τον αριθμό των τέκνων και ακόμη περισσότερο για τους τρίτεκνους. Δηλαδή, 18% για φορολογούμενους με ένα εξαρτώμενο μέλος, 16% για φορολογούμενους με δύο εξαρτώμενα μέλη και 9% για φορολογούμενους με τρία εξαρτώμενα τέκνα. Τώρα, από τα τέσσερα παιδιά και πάνω, για τους πολύτεκνους δηλαδή, προβλέπεται ακόμα μεγαλύτερη μείωση των συντελεστών και ο φόρος για εισοδήματα έως 20.000 ευρώ μηδενίζεται.

Στην πράξη, το αφορολόγητο των οικογενειών με τέσσερα παιδιά και πάνω θα ξεπερνά τις 27.000 ευρώ, με ακόμα υψηλότερο όριο για κάθε επιπλέον τέκνο. Το πάγιο φορολογικό αίτημα των πολύτεκνων οικογενειών ικανοποιείται και μία διαχρονική αδικία

διορθώνεται. Θα δώσω δύο παραδείγματα γι' αυτά τα μέτρα. Μια τρίτεκνη οικογένεια, με καθαρό μισθό 1.500 ευρώ το μήνα, θα έχει μείωση φόρου περίπου ένα μισθό και κάτι, δηλαδή, το όφελος της χρονιάς θα είναι 1.650 ευρώ. Μία πολύτεκνη οικογένεια, με καθαρό μισθό 1.800 ευρώ το μήνα, θα έχει μείωση φόρου περίπου 4.800 ευρώ, δηλαδή, 2,3 μισθούς επιπλέον.

Ο αρχικός συντελεστής για εισόδημα από 20 έως 30.000 ευρώ ο οποίος πλέον θα ανέρχεται σε 26% για φορολογούμενους χωρίς τέκνα, μειώνεται επίσης, κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες για κάθε τέκνο ανεξαρτήτως αριθμού. Μέτρα που αφορούν δεκάδες χιλιάδες τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες. Σε ότι αφορά τη στήριξη της νέας γενιάς, μηδενίζεται ο φόρος για εισοδήματα έως 20.000 ευρώ για νέους και νέες έως 25 ετών και διαμορφώνεται στο 9% για εισοδήματα από 10 έως 20.000 ευρώ για νέους και νέες ηλικίας από 26 έως 30 ετών.

Ενισχύουμε τους νέους, στην είσοδό τους στην αγορά εργασίας, σε μια περίοδο που διαθέτουν πιο περιορισμένη επαγγελματική εμπειρία και αντιμετωπίζουν πρόβλημα για την εισαγωγή τους στην αγορά. Ο στόχος μας, είναι να μειώσουμε περισσότερο το ποσοστό ανεργίας στις μικρές ηλικίες. Και επειδή, πολλοί ρωτάτε και ρωτάνε και οι φίλοι μας έξω, πόσους νέους αφορά αυτό το μέτρο, να σας ενημερώσω για πρώτη φορά, πάνω από 260.000 νέους έως 30 ετών με εισόδημα πάνω από το αφορολόγητο και περίπου 70.000 νέους ηλικίας έως 25 ετών. Θα σταθώ όμως και στην ανάλυση των αυξήσεων των αποδοχών των συνταξιούχων.

Περαιτέρω αύξηση των συντάξεων με βάση τον πληθωρισμό και το ΑΕΠ, μη συνυπολογισμός της προσαύξησης της σύνταξης των εργαζομένων συνταξιούχων κατά τον υπολογισμό της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων και μη συμψηφισμός του 50% της αύξησης της σύνταξης με την προσωπική διαφορά, από τον Ιανουάριο του 2026 και πλήρη κατάργηση του συμψηφισμού από τον Ιανουάριο του 2027.

Το μέτρο αυτό θα ωφελήσει περίπου 671 χιλιάδες συνταξιούχους, ενώ το συνολικό κόστος εκτιμάται για το 2026, 629 εκατομμύρια ευρώ.

Δύο παραδείγματα γι' αυτό. Ένας συνταξιούχος με 10.000 ευρώ φορολογητέο εισόδημα και μηνιαίο καθαρό εισόδημα 823 ευρώ, θα λάβει 214 ευρώ καθαρά από την αύξηση, βάσει ΑΕΠ και πληθωρισμού, συν 250 ευρώ από την ενίσχυση του Νοεμβρίου. Σύνολο, δηλαδή, 464 ευρώ καθαρά. Εάν υπόκειται σε προσωπική διαφορά, θα λάβει 357 ευρώ καθαρά.

Δεύτερο παράδειγμα. Ένας συνταξιούχος με 14.000 ευρώ φορολογητέο εισόδημα και μηνιαίο καθαρό εισόδημα 1080 ευρώ, θα λάβει 263 ευρώ καθαρά από την αύξηση, βάσει ΑΕΠ και πληθωρισμού, συν 250 ευρώ από την ενίσχυση του Νοεμβρίου, συν 80 ευρώ από τη μείωση του φόρου εισοδήματος. Το σύνολο, δηλαδή, θα είναι 593 ευρώ καθαρά ή 463 ευρώ αν υπόκειται σε προσωπική διαφορά.

Με την κατάργηση του συμψηφισμού, οι αυξήσεις θα φτάνουν ακέραιες στους συνταξιούχους, αίροντας μια αδικία που κρατούσε χρόνια.

Η ασφάλεια και η αξιοπρέπεια των ηλικιωμένων αποτελεί για εμάς κριτήριο κοινωνικής συνοχής.

Σε ό,τι αφορά τις αυξήσεις των δημοσίων υπαλλήλων, για το 2026, πέρα των ωφελειών που θα έχουν από τη φορολογική μεταρρύθμιση, εφαρμόζονται επιπλέον παρεμβάσεις ύψους 613 εκατομμυρίων ευρώ.

Ενδεικτικά μόνο, αναφέρω την οριζόντια αύξηση των μισθών από τον Απρίλιο του 2026, ανάλογα με την αύξηση του κατώτατου μισθού, όπως επίσης και την αναμόρφωση του

μισθολογίου των Ενόπλων Δυνάμεων, με αυξήσεις από τον Οκτώβριο του 2025, ετήσιου κόστους 162 εκατομμυρίων ευρώ, και των Σωμάτων Ασφαλείας, ετήσιου κόστους 127 εκατομμυρίων ευρώ. Η Κυβέρνηση τιμά τον άνθρωπο, που στέκεται στα σύνορα ξηράς και θάλασσας και διασφαλίζει ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις.

Περνάω τώρα στις παρεμβάσεις μας για το στεγαστικό πρόβλημα. Νέα στοχευμένα μέτρα, σε συνέχεια αυτών που είχαν ληφθεί το προηγούμενο διάστημα, που περιλαμβάνουν την επέκταση της φοροαπαλλαγής διάρκειας τριών ετών για τα κενά ακίνητα, που θα διατεθούν όμως σε μακροχρόνια μίσθωση, με κόστος 13 εκατομμύρια ευρώ, για το 2026 και 22 εκατομμύρια για το 2027. Θέσπιση από το 2026 ενδιάμεσου συντελεστή 25%, από 35% που είναι σήμερα, για εισόδημα από μισθώματα που κυμαίνονται από 12.000 ευρώ έως 24.000 ευρώ. Επέκταση της αναστολής ΦΠΑ στις νέες οικοδομές, μέχρι το τέλος του 2026, με ετήσιο κόστος 18 εκατομμύρια ευρώ και παράταση της μείωσης του φόρου εισοδήματος για δαπάνες αναβάθμισης κτιρίων για τα έτη 2025 και 2026, με εκτιμώμενο κόστος 5 εκατομμύρια ευρώ.

Εκτείνεται επίσης, για το 2026, ο περιορισμός νέων βραχυχρόνιων μισθώσεων, στα τρία δημοτικά διαμερίσματα της Αθήνας και θεσπίζεται νέο θεσμικό πλαίσιο κοινωνικής αντιπαροχής για την αξιοποίηση δημόσιας ακίνητης περιουσίας στην κατασκευή σύγχρονων κοινωνικών κατοικιών, με στόχο την εξασφάλιση κοινωνικής μίσθωσης για ευάλωτες ομάδες.

Αλλά και για την αντιμετώπιση της στέγης, δίνονται κίνητρα και στην αποκέντρωση με την κατάργηση του ΕΝΦΙΑ, σε βάθος διετίας, για την κύρια κατοικία, σε οικισμούς έως 1500 κατοίκων, 50% το 2026 και ολόκληρο το 2027. Αυτό ωφελεί πάνω από ένα εκατομμύριο συμπολίτες μας, που έχουν την κύρια κατοικία τους στα χωριά της χώρας και πρόκειται για 12.720 οικισμούς, σε σύνολο 13.585.

Από την 1η Ιανουαρίου του 2026, ο ΦΠΑ μειώνεται, κατά 30%, στα νησιά της Περιφέρειας του Βορείου Αιγαίου του Νομού Έβρου, στη Σαμοθράκη και του Νομού Δωδεκανήσου, σε πληθυσμό έως 20.000 κατοίκων. Για να γίνει πιο σαφές και ότι έχει να κάνει με τα εισοδήματα από ενοίκια, θα αναφέρω το παράδειγμα ότι για ένα ετήσιο εισόδημα από ενοίκια 25.000 ευρώ, σήμερα ο φόρος είναι 6.350 ευρώ. Με την νέα κλίμακα, θα μειωθεί σε 5.150 ευρώ. Δηλαδή, θα υπάρχει ένα όφελος 1.200 ευρώ.

Θα ήθελα να κλείσω, αναφέροντας κάτι επίσης σημαντικό για τη νέα χρονιά. Πέραν των ανωτέρω παρεμβάσεων, τον Απρίλιο του 2026, θα αυξηθεί περαιτέρω ο κατώτατος μισθός με στόχο να ανέλθει στο ποσό των 950 ευρώ από τα 880 ευρώ που είναι σήμερα. Η αύξηση αυτή θα επηρεάσει, φυσικά και τα επιδόματα ανεργίας, το επίδομα μητρότητας, το επίδομα τριετιών, όπως επίσης και την αμοιβή των υπερωριών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απαραίτητη προϋπόθεση και όχι τίποτα λιγότερο όπως ακούστηκε κατά τη χθεσινή συνεδρίαση της Επιτροπής, είναι η πολιτική και δημοσιονομική σταθερότητα. Χωρίς σταθερότητα, ο οποιοσδήποτε προϋπολογισμός και ο οποιοσδήποτε κυβερνητικός σχηματισμός είναι ευάλωτος. Ο ελληνικός λαός, ειδικά τα τελευταία χρόνια, το έζησε στο πρώτο εξάμηνο του 2015 με τα πειράματα των μαθητευόμενων «μάγων» της Κυβέρνησης Τσίπρα-Καμμένου και τις καταστρεπτικές συνέπειες στην οικονομία και το αχρείαστο τρίτο μνημόνιο. Η Ελλάδα από το 2025 προχωρά σταθερά με σχέδιο, υπευθυνότητα και πίστη στις δυνάμεις της. Αυτή είναι η Ελλάδα, που χτίζουμε. Μια χώρα δυνατή, δίκαιη και αισιόδοξη που κοιτάει μόνο μπροστά.

Σας ευχαριστώ.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):** Ευχαριστούμε τον κ. Μπαραλιάκο.

Τον λόγο έχει ο κ. Γερουλάνος.

**ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ (Ειδικός Εισηγητής του ΠΑΣΟΚ – Κίνημα Αλλαγής):** Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναρωτηθήκατε ποτέ, γιατί 8 στους 10 περίπου Έλληνες, ίσως και λίγο παραπάνω, θα ήθελαν αυτός να είναι ο τελευταίος Προϋπολογισμός της Κυβέρνησης; Γιατί ποτέ άλλοτε, έχοντας ξοδέψει τόσα δις, σε τόσο λίγο χρόνο, μια κυβέρνηση δεν άφησε τόσο μικρό αποτύπωμα στη χώρα. Με μόνη εξαίρεση, ίσως την Κυβέρνηση του κ. Καραμανλή, που μας οδήγησε στα μνημόνια. Τυχαίο; Καθόλου. Η πραγματικότητα είναι ότι η συντήρηση δεν μπορεί να φέρει ανάπτυξη στην Ελλάδα. Της λείπει ένα κομβικό στοιχείο για να προοδεύσει η χώρα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά.

Επιτρέψτε μου να εξηγήσω. Η Κυβέρνηση είχε ούτε λίγο ούτε πολύ 100 δις στη διάθεσή της, για να κάνει ένα σχέδιο, με δικούς της στόχους, οι οποίοι ήταν να αλλάξει το παραγωγικό μοντέλο της χώρας. Να μετατρέψει την ανάπτυξη, που βασίζεται σε επιδόματα και κατανάλωση, σε ανάπτυξη που βασίζεται σε εξωστρέφεια και καινοτομία. Να στηρίξει τη μεσαία τάξη. Να δώσει προοπτική στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Να στηρίξει την αγροτική παραγωγή της χώρας. Να ενισχύσει το κοινωνικό κράτος, ώστε να απελευθερώσει δημιουργικές δυνάμεις του τόπου και να αλλάξει τη λειτουργία του κράτους, ώστε να υπηρετεί τον πολίτη. Δικές της όλες αυτές οι υποσχέσεις. Δικές της και οι αποτυχίες ως Κυβέρνηση. Αυτή η αποτυχία συνοδεύτηκε από μια άκρατη αλαζονεία, που την τύφλωσε από το να δει την πραγματικότητα, όταν εμείς και οι οικονομικοί παράγοντες της χώρας τους προειδοποιούσαμε ότι τα πράγματα πέρα από τους δείκτες, που η ίδια διαφήμιζε, δεν πήγαιναν και τόσο καλά.

Διαβάζω τώρα στο κυβερνητικό ρεπορτάζ. «Έκτακτες συσκέψεις στο Μέγαρο Μαξίμου. Αποφάσισε να ασχοληθεί εντατικά με τις εκκρεμότητες του Ταμείου Ανάκαμψης». Γιατί; Διότι συνειδητοποιεί ότι σε ένα χρόνο πρέπει να κάνει ό,τι δεν έκανε σε τέσσερα χρόνια. Και το χειρότερο είναι ότι εκεί επάνω έχει βασίσει κάθε ελπίδα υλοποίησης του προϋπολογισμού, σε μία πρόβλεψη έκρηξης επενδύσεων και απορροφητικότητας πόρων, που ποτέ δεν πέτυχε και ποτέ δεν πρόκειται να πετύχει. Υπερβάλλω;

Προσέξτε λίγο. Το 2022 ο Προϋπολογισμός προέβλεπε αύξηση επενδύσεων της τάξης του 21,9%, ενώ είχαμε τελικά 11,7%. Λίγο παραπάνω απ' το μισό. Το 2023 ο Προϋπολογισμός προέβλεπε αύξηση επενδύσεων 15,5% και είχαμε τελικά μόλις 6,6%, περίπου το 1/3. Και το 2024 προέβλεπε αύξηση επενδύσεων στο 15,1% και είχαμε μόλις 4,5%, λιγότερο από το 1/3. Και ξαφνικά, ως διά μαγείας, η Κυβέρνηση περιμένει ότι οι επενδύσεις θα αυξηθούν στο 10,2%, για να πετύχει ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας στο 2,4%. Και το στηρίζει αυτό, για να καταφέρει να απορροφήσει κάθε ευρώ από τους υπόλοιπους πόρους του Ταμείου Ανάπτυξης.

Για να προσγειωθούμε λίγο στην πραγματικότητα. Γιατί μιλάμε σήμερα για 2,4% ανάπτυξη, όταν ο ίδιος ο κύριος Μητσοτάκης προεκλογικά, βεβαίως, ως Αντιπολίτευση, τότε, έλεγε ότι άνετα μπορούμε να έχουμε 4% ανάπτυξης, κάθε χρόνο, για μια δεκαετία. Δικά του λόγια. Και οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι, σήμερα, λένε ότι θα έπρεπε να είμαστε στο 6%. Για ένα λόγο. Για έναν απλό λόγο. Τα χρήματα δεν φτάνουν στην κοινωνία. Πάνε σε λίγα χέρια και από τα λίγα χέρια φεύγουν για να επενδυθούν στο εξωτερικό. Ελάχιστα αξιοποιούνται, για να ενεργοποιήσουν πλουτοπαραγωγικές πηγές της χώρας, οι οποίες μένουν, σήμερα, αδρανείς και ελάχιστα αξιοποιούνται από επιχειρηματίες, που μπορούν να

πολλαπλασιάσουν τον πλούτο σε τοπικές κοινωνίες. Δηλαδή, τοπικούς μικρομεσαίους επιχειρηματίες. Γιατί; Γιατί μεταξύ άλλων, μετά από έξι χρόνια διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, η Ελλάδα παραμένει εφιάλτης της επιχειρηματικότητας. Το ένα πράγμα, το οποίο μας διαφημίζατε, ως δεξιά Κυβέρνηση, ότι είναι το μεγάλο σας ατού. Πού είναι; Ναι, μην αμφισβητείτε, γιατί θα σας το πω με στοιχεία, δεν χρειάζεται να αμφιβάλλετε.

Το 2025, η Ελλάδα αναδείχθηκε και πάλι πρώτη στο παγκόσμιο δίκτυο πολυπλοκότητας της επιχειρηματικότητας, που δημοσιεύει ετήσια Έκθεση του TMF Group ανάμεσα σε 79 χώρες. Ήμασταν έκτοι το 2022, δεύτεροι το 2023, πρώτοι το 2024, πρώτοι το 2025. Μη υπερδεύετε, κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας. Πρώτοι σε πολυπλοκότητα.

Με λίγα λόγια, είναι εφιάλτης να ξεκινάς μια επιχείρηση στην Ελλάδα. Και σας το λέει κάποιος, που το έχει κάνει. Και αυτός ο εφιάλτης γίνεται χειρότερος, κάθε μέρα. Όλα σε εμποδίζουν. Από την απουσία σχεδίου και τη λειτουργία του κράτους, μέχρι το φορολογικό λαβύρινθο και την πολυδιαφημισμένη ψηφιοποίηση. Ακόμη κι αυτή συμβάλλει στο να σε καθλώνει. Κι όλα αυτά πριν κάποιος αποκλειστεί από τις άρρωστες τράπεζες, στις οποίες ο κύριος Μητσοτάκης εμπιστεύθηκε όλη τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης. Ατέλειωτες διαδικασίες, για να καταλήξει κανείς σε αυτό που όλοι ξέρουμε. Παρακαλώ, δείτε κάποιον στο Μέγαρο Μαξίμου.

Με τέτοιο κλίμα επιχειρηματικότητας, πώς να γίνουν επενδύσεις στην Ελλάδα; Και επειδή το Ταμείο Ανάκαμψης τελειώνει, ένα είναι το ερώτημα, που κατατρέχει τους πάντες, στην αγορά σήμερα. Τι θα γίνει, όταν θα τελειώσουν τα χρήματα; Πώς θα πυροδοτήσουμε επενδύσεις, μετά το 2026; Η δική μας απάντηση βρίσκεται στο τι θα κάναμε εμείς διαφορετικά με το Ταμείο Ανάκαμψης. Το πρώτο, που θα εξασφάλιζε μια σύγχρονη σοσιαλιστική διακυβέρνηση, θα ήταν να προτάξει ένα σχέδιο, που θα συντόνιζε τα χρήματα απ' το εξωτερικό, τη δημόσια περιουσία, το τραπεζικό σύστημα και το φορολογικό σύστημα, για να δώσουμε αξίας τις πλουτοπαραγωγικές πηγές της πατρίδας μας, που σήμερα παραμένουν αδρανείς.

Θα μου πείτε αυτό δεν θα έπρεπε να κάνει και μια συντηρητική Κυβέρνηση; Ναι, σωστά, πλην όμως, δεν μπορεί, γιατί δεν πιστεύει στον κεντρικό επιτελικό σχεδιασμό όσο πιστεύει στον κεντρικό έλεγχο, ανέκαθεν. Το επόμενο, που θα κάναμε, θα ήταν να διασφαλίσουμε ποσοστό αυτού του ποσού για κοινωνικές δομές. Νέο ΕΣΥ στην υγεία, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια παιδεία, βρεφονηπιακοί σταθμοί και ενίσχυση της οικογένειας, των στεγαστικών, με στοχευμένη προσφορά κατοικιών, όλα με έμφαση στην ενεργοποίηση τοπικών κοινωνιών, όχι μόνο για να αντιμετωπίσουμε τις ρίζες τεράστιων προβλημάτων, όπως είναι το δημοσιονομικό και η ακρίβεια, αλλά διότι μία κοινωνία, που φοβάται, δεν παράγει ούτε επενδύει ούτε ελκύει επενδύσεις.

Ένα δεύτερο ποσοστό θα το κατευθύνουμε σε εθνικούς στόχους, την ψηφιακή και ενεργειακή μετάβαση, για παράδειγμα, όπως και επιχειρήθηκε, αλλά έγινε λάθος. Ακόμα είμαστε στον πάτο του ΟΑΣΑ στην ευρυζωνικότητα και πρωταγωνιστές στο ακριβό διαδίκτυο. Και όσο για τα ενεργειακά, θα διασφαλίζαμε τη σταδιακή απολιγνιτοποίηση, ώστε να προστατευθεί η Δυτική Μακεδονία και τον εκδημοκρατισμό της ενέργειας, για να μειώσουμε το κόστος ενέργειας στους ευάλωτους, στους αγρότες και τους μικρομεσαίους. Ακριβώς αυτούς, που εσείς μετά πηγαίνατε και δίνατε επιδόματα. Και αυτό το τραίνο του εκδημοκρατισμού της ενέργειας η Κυβέρνηση το έχασε.

Το τρίτο ποσοστό θα το σπάγαμε σε τρία κομμάτια, που μπορούν να απορροφηθούν πιο γρήγορα, από πιο πολλούς και πιο μικρούς επιχειρηματίες, για να εισέλθουν στην

οικονομία περισσότερα χρήματα και να πολλαπλασιαστούν περισσότερες φορές, τοπικά. Δουλεύοντας με τους τοπικούς φορείς, θα οδηγούσαμε αυτά τα κονδύλια σε κοινωνίες, που βλέπουν την περιουσία και τις πλουτοπαραγωγικές τους πηγές να σαπίζουν και τα παιδιά τους να φεύγουν για τις μεγάλες πόλεις ή για το εξωτερικό. Αν αυτός ο σχεδιασμός συνδεόταν με τη μεταφορά δημόσιας περιουσίας σε τοπικές κοινωνίες, τη δημιουργία χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, που θα δανειοδοτούσαν μικρές, πολύ μικρές και αποκλεισμένες επιχειρήσεις από τις συστημικές τράπεζες και την αλλαγή του φορολογικού μοντέλου, για να φορολογεί τον πλούτο και όχι το επάγγελμα, θα πετυχαίναμε τις προϋποθέσεις για την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου και θα αυξάναμε τις δυνατότητες επιχειρηματικότητας της χώρας. Καλύτερος σχεδιασμός, ισχυρότερη απορρόφηση, δικαιότερη κατανομή, μεγαλύτερος εσωτερικός πολλαπλασιαστής, ταχύτερη εθνική ανάπτυξη.

Όλα αυτά, όμως, απαιτούν κάτι, το οποίο δεν μπορεί να χωνέψει μια συντηρητική διακυβέρνηση. Απαιτούν περισσότερη δημοκρατία. Διότι, για να κάνεις αυτή τη δουλειά, για να μοιράσεις τον πλούτο σε περισσότερους, πρέπει να εμπιστευτείς μικρότερους παίκτες και για να το κάνεις αυτό, πρέπει να μεταφέρεις περισσότερη εξουσία. Η εμβάθυνση της δημοκρατίας αποτελεί για εμάς ακρογωνιαίο λίθο και της αποτελεσματικότητας απορρόφησης και της απελευθέρωσης της επιχειρηματικότητας. Γιατί; Διότι υποχρεώνεις στην κάθε εξουσία να ανταγωνίζεται την άλλη. Αν κάτι κολλήσει εδώ, θα ξεκολλήσει εκεί. Ενώ αν σήμερα κάτι κολλήσει στο Μαξίμου, τίποτα δεν το ξεκολλάει.

Βέβαια, μετά τον ΟΠΕΚΕΠΕ, το τίποτα μπορεί να είναι μεγάλη κουβέντα, αλλά ας μην πάμε εκεί τώρα.

Για τη Ν.Δ. η δημοκρατία αποτελεί τροχοπέδη της ανάπτυξης και έτσι η εμβάθυνση της δημοκρατίας πέθανε στο βωμό της αποτελεσματικότητας και η αποτελεσματικότητα στο βωμό της υπερσυγκέντρωσης. Η αντιπαράθεση της Ν.Δ. και αποτελεσματικότητας έχει φορεθεί πολύ, τα τελευταία χρόνια και στις δύο μεριές του Ατλαντικού. Θυμάμαι, όταν κατέβαινα στις εκλογές, για δήμαρχος Αθηναίων, άκουσα τον Κώστα Μπακογιάννη να λέει «άσπρη γάτα, μαύρη γάτα, δεν έχει σημασία, απλά να πιάνει ποντίκια», αλλά την ίδια περίοδο, άκουσα και τον ίδιο τον κύριο Μητσοτάκη να λέει τα ίδια και κατάλαβα ότι αυτή η φράση δεν αποτελούσε αυτοδιοικητικό τέχνασμα του τότε υποψηφίου δημάρχου, είναι οικογενειακό δόγμα. «Η κατάσταση, που έχει διαμορφωθεί σήμερα», έλεγε το Σεπτέμβριο του 2018 ο κ. Μητσοτάκης, «δεν ζητά αριστερές και δεξιές λύσεις, ζητάει λύσεις, που θα φέρουν αποτελέσματα.» Βαθιά συντηρητικά λόγια, γιατί κρύβουν μια ιστορική και αδυσώπητη μανία για εξουσία. Και από τον Ντενγκ Σιάο Πινγκ, που ήταν ο πρώτος, που την είπε και βεβαίως από τους μιμητές του. Ο άχρωμος δήθεν δήμαρχος με όλη την Κυβέρνηση στο πλάι του, αντί να απογειώσει την Αθήνα, πνίγηκε στην Πανεπιστημίου. Ο δε Πρωθυπουργός, μετά τον πρώτο χρόνο διακυβέρνησης, γράφει ιστορία με τις αποτυχίες του. Και αυτός ο προϋπολογισμός θα είναι ακόμα ένας κρίκος στην αλυσίδα αυτών των αποτυχιών. Ελπίζουμε ο τελευταίος.

Κύριε Πρόεδρε παρακαλώ ένα λεπτό την ανοχή σας. Το ερώτημα είναι πότε θα καταλάβουμε επιτέλους ότι ή θα τελειώσουμε με το υπερσυγκεντρωτικό κράτος ή το υπερσυγκεντρωτικό κράτος θα τελειώσει εμάς. Ο τόπος χρειάζεται Κυβέρνηση που αντιλαμβάνεται ότι η δημοκρατία δεν είναι πολυτέλεια, είναι συνθήκη για τον έλεγχο και την ωρίμανση της εξουσίας. Η ωρίμανση της εξουσίας είναι βασική προϋπόθεση για την καλύτερη λειτουργία του κράτους και η καλύτερη λειτουργία του κράτους απαραίτητος όρος για να μπορούμε να ζούμε όλοι καλύτερα. Όποιος το καταλάβει, θα καταλάβει ότι η αποτελεσματικότητα δεν είναι θέμα διαχείρισης, είναι θέμα προτεραιοτήτων και οι προτεραιότητες ξεκαθαρίζονται από ιδεολογίες. Αυτό είναι το δικό μας αφήγημα και αυτό θέλουμε να κάνουμε πράξη ως επόμενη Κυβέρνηση του τόπου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):** Ευχαριστούμε τον κύριο Γερουλάνο. Θα δώσω τον λόγο στον κ. Χάρη Μαμουλάκη, Ειδικό Εισηγητή της Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία».

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ (Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο. «ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία»):** Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε εδώ στην κορυφαία διαδικασία κοινοβουλευτικά για τη συζήτηση του Προϋπολογισμού του Κράτους. Μια διαδικασία που εκκινεί και ελπίζω να είναι και η καταληκτήρια σε πολιτικό και κοινοβουλευτικό επίπεδο για την παρούσα Κυβέρνηση. Δεν είναι μόνο δική μου ελπίδα και μύχιος πόθος αλλά νομίζω του συνόλου της συντριπτικής πλειονότητας των Ελλήνων πολιτών. Κι αυτό διότι διανύοντας το έβδομο χρόνο αυτής της Κυβέρνησης, της διοίκησης του κυρίου Μητσοτάκη, τα αποτελέσματα της πολιτικής του είναι ξεκάθαρα. Αλλά δεν είναι μόνο τα αποτελέσματα της πολιτικής, τα οποία είναι εξόχως ζημιогόνα για τους Έλληνες πολίτες. Είναι και μια πολύ μεγάλη χαμένη ευκαιρία. Μια πολύ μεγάλη χαμένη ευκαιρία διότι στη χώρα μας -μετά την κρίση και την υγειονομική του Covid- δόθηκε μια δυνατότητα. Αμοιβαιοποιήθηκε η κατάσταση στην Ευρώπη στα 27 κράτη μέλη και μας δόθηκε δυνατότητα του Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης.

Δυστυχώς, η διαχείριση μέχρι τώρα, αλλά και η μη απορροφητικότητα αυτών των πόρων κατάλληλα, έχει οδηγήσει ένα τεράστιο ζήτημα. Ένα θέμα που τίθεται και που περίμενα στον παρόν Προϋπολογισμό τουλάχιστον ακροθιγώς να περιέλθει είναι τι θα συμβεί μετά.

Quo vadis;

Πού πηγαίνουμε αμέσως μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος;

Πώς είναι δυνατόν να μην υπάρχει πρόβλεψη στον παρόντα Προϋπολογισμό που να πούμε ότι είναι του 2026 άρα θα είναι η τελευταία χρονιά του Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης χωρίς να υπάρχει πρόβλεψη ως γέφυρα, ως βελούδινη μετάβαση σε επίπεδο προϋπολογισμού για το επόμενο έτος. Είναι χαρακτηριστικό δείγμα ανεπάρκειας όσον αφορά την προσέγγιση των δημοσιονομικών ζητημάτων από πλευράς Κυβέρνησης διότι, αυτό το funding gap, αυτό το τεράστιο χρηματοδοτικό κενό που θα δημιουργηθεί το 2027 είναι εξαιρετικά αμφίβολο πως θα καλυφθεί και κυρίως όταν δεν υπάρχει ούτε μία κατευθυντήρια οδηγία και καμία πρόβλεψη γύρω από αυτό.

Ξεκίνησα από αυτό διότι είναι πράγματι μεγάλη χαμένη ευκαιρία για τη χώρα μας η ευκαιρία να δοθεί μια αναδιάταξη, αναμόρφωση του παραγωγικού μοντέλου, το οποίο μας οδήγησε δυστυχώς στη χρεοκοπία. Η Κυβέρνησή σας αλλά με το παραγωγικό μοντέλο που

υπήρχε στη χώρα και συνεχίζουμε δυστυχώς να ακολουθούμε την ίδια τακτική. Δεν μάθαμε τίποτα από την κρίση του covid όπου κατέρρευσε εν μία νυκτί αιφνίδια όλη μας η ετεροβαρύτητα στην προσέγγιση γύρω από το τουριστικό προϊόν. Πηγαίνουμε πάλι σε λογικές άλλου τύπου real estate, το οποίο έχει δημιουργήσει τεράστια ζητήματα στη στεγαστική πολιτική και στη δυνατότητα των πολιτών να μπορούν να έχουν μία κατοικία. Άρα, ουσιαστικά δημιουργεί ζήτημα και στο δημογραφικό.

Αλλά ας εξέλθουμε λίγο στην ουσία του πονήματος του σχεδίου του Προϋπολογισμού. Η συζήτηση του Προϋπολογισμού του 2025 που ξεκίνησε στη Βουλή σε φυσιολογικές συνθήκες θα ήταν μια ευκαιρία για ουσιαστική και τεκμηριωμένη συζήτηση απολογισμού και προϋπολογισμού μέσω ενός βασικού νομοθετήματος, όπως είπα, που θα καθορίσει τις χαρακτηριστικές σχετικές πολιτικές από την υγεία, την παιδεία, το κοινωνικό κράτος, αλλά μέχρι και τα εθνικά θέματα και φυσικά οποιοδήποτε άλλο αφορά τους πολίτες. Δυστυχώς, όμως για άλλη μια φορά, αυτός ο ανελέητος προπαγανδιστικός μηχανισμός που διοικεί τον τόπο προσπαθεί με κάθε τρόπο να φμώσει, να απαξιώσει, να αποδομήσει επίπλαστα οποιαδήποτε άλλη φωνή προσφέρει μια πρόταση στη δημόσια σφαίρα.

Εμείς, ως ΣΥΡΙΖΑ, με τις παρεμβάσεις μας, όσον αφορά στις προτάσεις για μείωση του Φ.Π.Α. σε βασικά είδη διατροφής - μια πρόταση, που έχει καταθέσει, εδώ και χρόνια, ο ΣΥΡΙΖΑ - για να προλάβουμε, προληπτικά, τις παρεμβάσεις της Κυβέρνησης, που ειρωνεύεται περί «λεφτόδεντρων», νομίζω ότι ο τρόπος, με τον οποίο κινήθηκε το Τμήμα Οικονομικής Πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ, που παραθέτει, όπως και παλαιότερα, επικαιροποιημένο πίνακα, με ενδεικτικές περιπτώσεις νόμων και τροπολογιών, είναι χαρακτηριστικό.

Να πούμε, βέβαια, εδώ περί τεκμηρίωσης ο λόγος και περί κοστολόγησης ότι στο νομοσχέδιο, που έχετε, τώρα που συζητιέται στη Βουλή, το εργατικό νομοσχέδιο, 26 από τα 92 άρθρα δεν είναι κοστολογημένα. Αυτή είναι η Κυβέρνηση. Αυτές είναι οι πρακτικές της παρούσας Κυβέρνησης.

Επειδή, πάντοτε, η επιτομή του λόγου μας είναι οι πράξεις μας και από εκεί απορρέει η όποια αξιοπιστία, να δούμε λίγο κάτι. Το ανέφερε, προηγουμένως, και ο συνάδελφος, ο κ. Γερούλανος από το ΠΑΣΟΚ, αλλά είναι χαρακτηριστικό. Τι έχουμε παρατηρήσει; Πάμε λίγο να δούμε το κομμάτι των προβλέψεων, γύρω από τις επενδύσεις. Κορυφαίο ζήτημα σε ένα σχέδιο νόμου, σε έναν προϋπολογισμό του Κράτους, είναι ο τρόπος, με τον οποίο, επενδυτικά, θα κινηθεί μία χώρα. Πάρα πολύ ωραία. Τι είχατε προβλέψει το 2024; Εκτιμούσατε αύξηση 15,1%. Πόσο, τελικά, αποτυπωθεί; Η πρόβλεψη στο 15%, η πράξη στο 4,5%. 7,2 δισ. αύξηση επενδύσεων προβλέπει η Κυβέρνησή σας για το 2026, όταν το 2024 αυξήθηκαν 3,4 δισ. και το 2025 αναμένεται να κλείσουν τα 4,9 δισ.. Η Κυβέρνηση, λοιπόν, πέφτει διαρκώς και επανειλημμένα έξω. Το 2023 εκτιμούσε την αύξηση, που σας είπα, στο 15,5, προέκυψε 6,6.

Αυτά δείχνει πολλά, αλλά δεν είναι μόνο αυτά. Το γεγονός ότι διατηρείτε πεισματικά, εμμονικά το μεγαλύτερο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, σε όλη την Ευρώπη των 27 και την ίδια ώρα η αγοραστική δύναμη των Ελλήνων πολιτών, εσχάτως, πριν από λίγα εικοσιτετράωρα - ναι, το καταφέρατε κι αυτό - είμαστε πρώτοι σε αγοραστική δύναμη, αν αναστρέψουμε τον πίνακα ανάποδα. Είμαστε τελευταίοι, κύριοι. Μας πέρασε και η Βουλγαρία. Στην Ευρώπη των 27, είμαστε εικοστοί έβδομοι στην αγοραστική δύναμη, που είναι το απόλυτο κριτήριο, αναφορικά με την ποιότητα ζωής των πολιτών.

Αυτό το πληρώνετε, βεβαίως, δημοσκοπικά, διότι είστε η μοναδική Κυβέρνηση από τη Μεταπολίτευση, η οποία διοικεί τον τόπο, ενώ αποδεδειγμένα, δημοσκοπικά, εδώ και πολλούς μήνες, κινείστε στο 1/5 της επιρροής των Ελλήνων πολιτών, στο 20%. Είναι αδιανόητο. Δεν έχει ξαναγίνει ποτέ, μα ποτέ, αυτό στην ελληνική πολιτική ιστορία, από το

1974. Αυτό, βέβαια, λέει πολλά για τη γνώμη των πολιτών, που φαίνεται να δυσχεραίνει η άποψή τους για εσάς.

Έχουμε, λοιπόν, κι άλλα στοιχεία πολύ ενδιαφέροντα: 3,6 δισ. υπερπλεόνασμα, το πρώτο οκτάμηνο του 2025. Πρωτογενές πλεόνασμα 8,5 δισ. έναντι στόχου 4,9 δισ.. Το 2026 προβλέπετε πρωτογενές πλεόνασμα 3,8 του ΑΕΠ έναντι 2,5, υπερπλεόνασμα 1,3. 2,7 του ΑΕΠ έχει μειωθεί η δαπάνη για συντάξεις, πάντα, εν συγκρίσει με το 2021. Τι έχουμε, λοιπόν, εδώ; Έχουμε, συνεχώς, συσσωρευμένα «ματωμένα» - όπως τα λέγατε - υπερπλεονάσματα και την ίδια στιγμή αυτή η υπερσυγκέντρωση πόρων του κράτους δεν διαχέεται στην κοινωνία. Δεν διαχέεται, τουλάχιστον, δίκαια στην κοινωνία κι έχοντας και τη μεγάλη ευκαιρία του RRF, του Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης, του ΕΣΠΑ, των αγροτικών πόρων. Καλά, για τους αγροτικούς πόρους, νομίζω ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ, αυτά τα 7 γράμματα, το ακρωνύμιο της διαφθοράς επί των ημερών σας, θα μείνει ανεξίτηλα χαραγμένο στην πολιτική ιστορία του τόπου.

Όμως, αυτό που είναι κρίσιμο είναι το ότι χάνετε μια τεράστια ευκαιρία, όχι, μόνο γιατί η απορροφητικότητα - από ό,τι βλέπουμε - στο ζήτημα του Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης είναι απελπιστικά χαμηλή, αλλά ακόμα και αυτοί οι πόροι κατευθύνονται σε λάθος μεριά. Διότι είναι αδιανόητο μόνο ότι 21,5% των 36,6 δισ., που αναλογούν στην Ελλάδα από το Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης, να έχει χρησιμοποιήσει η Κυβέρνηση. Η χώρα μας είναι η 21η στους 27. Μόνο το 1,07% των 36,6 δισ. έχει οδηγηθεί, ήδη, σε επενδύσεις. Τα περισσότερα, βέβαια, είναι κεφάλαια, που έχουν συσσωρευθεί και δεν έχουν, ακόμα, κάνει πράξη οποιοδήποτε επενδυτικό σχέδιο.

Προσέξτε, βρισκόμαστε στην τελευταία ευθεία, ένα χρόνο πριν την εκπνοή, που θα είναι και sudden death, θα είναι και ξαφνικός θάνατος η εκπνοή. Δεν υπάρχει περίπτωση επιμήκυνσης από ό,τι λένε και οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι.

Άρα, έχουμε ένα μόλις χρόνο για να αξιοποιήσουμε και να απορροφήσουμε πόρους, υπερβολικά πολλούς, αφού η απορροφητικότητά μας είναι χαμηλή, είμαστε προτελευταίοι ή πολύ χαμηλοί, 21οι από τους 27 στην Ευρώπη. Ποια είναι η πρόβλεψη γι' αυτό, που μας οδηγείτε; Αρνείστε Διακομματικές Επιτροπές για να υπάρχει διαφάνεια στο ζήτημα των κονδυλίων του Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης και που οδηγούνται, την ώρα που οι περισσότερες χώρες στην Ευρώπη, τα περισσότερα κράτη-μέλη έχουν κάνει σε κοινοβουλευτικό επίπεδο τέτοιου είδους Διακομματικές Επιτροπές. Θα μου πείτε, δεν είναι και το φόρτε σας η διαφάνεια, αλλά τουλάχιστον στη μεγάλη ευκαιρία για τη χώρα, σ' ένα Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης, που είναι αντάξιο και ισάξιο του Ταμείου Marshall προηγούμενων δεκαετιών, είναι αδιανόητο να μην συμμετέχετε και να μην αφήνετε την Αντιπολίτευση να καταθέτει προτάσεις γύρω απ' αυτό.

Επίσης, έχουμε 115% αύξηση στις συνολικές οφειλές του Δημοσίου από το 2021. Στα νοσοκομεία η αύξηση αγγίζει το 161%. Η Κυβέρνηση στερεί ρευστότητα από τις επιχειρήσεις. Δημιουργείται μια μόχλευση επίπλαστη, το βλέπουμε και με τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, που λιμνάζουν ουσιαστικά για να εξυπηρετήσουν άλλους λόγους, δημοσιονομικούς κυρίως και η απορροφητικότητα δεν προχωράει.

Επίσης, άλλο ένα στοιχείο που νομίζω ότι είναι πάρα μα πάρα πολύ σημαντικό και είναι χαρακτηριστικό των ανισοτήτων που οξύνονται αυτά τα 6, 7 χρόνια διοίκησης Μητσοτάκη, προσέξτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, 1,5 δις επιπλέον έσοδα θα είχαν τα δημόσια ταμεία αν οι 1.500 πάρα πολύ πλούσιοι και πολύ πλούσιοι συμπολίτες μας που δήλωναν συνολικά εισοδήματα 3,8 δις, φορολογούνταν όπως φορολογούνται οι υπόλοιποι Έλληνες πολίτες. Είναι δυνατόν, αλήθεια τώρα, να είμαστε η χώρα με τον υψηλότερο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, που είναι ο πιο άδικος φόρος, γιατί είναι έμμεσος και ακουμπά όλους τους πολίτες. Τίποτα δεν υπάρχει πιο άδικο από την ισότητα μεταξύ άνισων, αυτό συμβαίνει

με τον ΦΠΑ και είμαστε με το υψηλότερο ΦΠΑ στην Ευρώπη και την ίδια ώρα έχουμε το χαμηλότερο, 5% παρακαλώ, φόρο για τα μερίσματα; Αλήθεια τώρα, συνεχίζετε αυτή την πολιτική, που έχετε δει που έχει οδηγήσει τους Έλληνες πολίτες, στην τελευταία θέση αναφορικά με την αγοραστική τους δύναμη; Αυτές είναι οι πολιτικές.

Και πράγματι, θα συμφωνήσω, αναφέρθηκε προηγουμένως, τα πάντα στη ζωή και δη στην πολιτική, είναι θέμα προτεραιοτήτων. Και εδώ, βεβαίως, μας χωρίζει μια άβυσσος, υπάρχει ένα τεράστιο πολιτικό χάσμα μεταξύ μας. Γιατί; Γιατί εμείς πιστεύουμε, ότι η ορθή προοδευτική πολιτική διέπεται από την εξής νόρμα, κοινωνική δικαιοσύνη, ενίσχυση του κράτους, του κράτους, όμως, πρόνοιας, της Παιδείας, της Υγείας, των ανθρώπων και των απόμαχων της βιοπάλης των συντάξεων, που παρεμπιπτόντως, εσείς συνεχίζετε να μην ενισχύετε και μάλιστα 2,7 του ΑΕΠ έχουν μειωθεί οι δαπάνες για τις συντάξεις σε σχέση με το 2021. Αυτές είναι οι διαφορές, εσείς συνεχίζετε με δωράκια σε λίγους ισχυρούς, με τους Τραπεζίτες που μας παρακαλούσαν, γονυπετείς, προ δεκαπενταετίας, εδώ, σε αυτήν εδώ την Αίθουσα, για να σωθούν και τώρα έρχονται, με ένα αποικιοκρατικό ύφος, με λουδοβίκιο ύφος, θεωρώντας ότι τους ανήκουν τα πάντα, γιατί έτσι βρίσκουν. Θα μου πείτε, διοικεί τον τόπο ένα κόμμα που χρωστάει μισό δις στους Τραπεζίτες και λογικό είναι να υπάρχει μία δυσανεξία στο να τους επιβάλει νόρμες και κανόνες ως οφείλει μια ευνομούμενη πολιτεία απέναντι στις Τράπεζες. Αυτό είναι ένα άλλο ζήτημα το οποίο θα κριθεί και κρίνεται από τους πολίτες.

Κλείνοντας, λοιπόν, θεωρώ, ότι είναι μια κομβική διαδικασία, ελπίζω πραγματικά και αυτό νομίζω, ότι η πλειονότητα των Ελλήνων πολιτών το ελπίζει, να είναι ο τελευταίος Προϋπολογισμός αυτής της Κυβέρνησης Μητσοτάκη, ένας Προϋπολογισμός, στον οποίο βέβαια θα δοθεί μια μάχη, είναι σημαντικές οι συζητήσεις σε επίπεδο Επιτροπών, γιατί μέσα από αυτές τις συζητήσεις θα μπορεί να προκύψουν παρεμβάσεις. Ελπίζω να ενστερνιστείτε, να αφουγκραστείτε, έστω ένα μέρος αυτών, από πλευράς της Αντιπολίτευσης, αν και το πρόσφατο παρελθόν δεν είναι και τόσο ευόωμο για το τι θα ενσωματωθεί εν τέλει, νομίζω, ότι τα περισσότερα έχουν προαποφασιστεί.

Παρά ταύτα, εκτιμούμε, ότι εμείς θα συνεχίσουμε μια προσπάθεια, καθαρά θεσμική και κοινοβουλευτική, παραθέτοντας προτάσεις, δημοσιοποιώντας αυτές. Ακόμα και τώρα, έχουμε ήδη στη συζήτηση που θα καταθέσουμε ξανά τις Τροπολογίες μας, γύρω από τη μείωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, αλλά και των άλλων μέτρων που θεωρούμε ότι είναι κομβικά και βεβαίως, τα παρακολουθούμε. Έχουμε, λοιπόν, μια κόκκινη γραμμή, μια διαφορά και αυτή η διαφορά, σε τέτοιου είδους συζητήσεις, όπως στον Προϋπολογισμό, νομίζω, ότι είναι ευδιάκριτη. Είναι πάντα θέμα προτεραιοτήτων, φυσικά, αλλά αυτό που είναι σημαντικότερο, κατά την άποψή μας, είναι και οι πράξεις, οι πολιτικές πράξεις και έχετε κριθεί, όχι απλά αναποτελεσματικοί, αλλά και επικίνδυνοι για τη διαχείριση και του δημόσιου συμφέροντος.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):** Τον λόγο έχει ο κ. Μεταξάς.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ (Ειδικός Εισηγητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας):**

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Το Προσχέδιο του Προϋπολογισμού για το έτος 2026 αποτυπώνει ανάγλυφα τον ταξικό, τον βαθιά άδικο και εκμεταλλευτικό χαρακτήρα, που έχει για την εργατική τάξη και τις λαϊκές οικογένειες, η χάραξη της δημοσιονομικής πολιτικής του αστικού κράτους, ανεξάρτητα με το ποιος βρίσκεται στο τιμόνι της διακυβέρνησης. Και λέμε ανεξάρτητα, όχι για να μειώσουμε τις βαριές ευθύνες της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, που, για μια ακόμη φορά, φέρνει έναν τέτοιο προϋπολογισμό, αλλά για να τονίσουμε ότι τελικά αυτό, που

διαμορφώνει τη γενική γραμμή είσπραξης των εσόδων και κατανομής των δαπανών του αστικού κράτους, είναι η ίδια η πορεία της καπιταλιστικής οικονομίας με τις νομοτέλειές της και, φυσικά, μέσα σε αυτές, η προσπάθεια ενίσχυσης της κερδοφορίας και ανταγωνιστικότητας των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων. Ας θυμηθεί, για παράδειγμα, ο καθένας πως σοσιαλδημοκρατικές κυβερνήσεις εφάρμοζαν περιοριστική δημοσιονομική πολιτική ή οι νεοφιλελεύθερες επεκτατική, ανάλογα με τη χρονική συγκυρία.

Και με έναν τρόπο, αυτό αναγνωρίζεται μέσα στο κείμενο, όπου κάθε λίγο συναντάμε τις λέξεις «αβεβαιότητα, γεωπολιτικές εντάσεις, ρευστότητα». Φυσικά, πίσω από αυτές τις λέξεις, δεν συναντάμε, σε καμία περίπτωση, μια έστω προσπάθεια ανάλυσης της σύγχρονης καπιταλιστικής πραγματικότητας «με τα πόδια κάτω», το αντίθετο. Αποκρύπτονται τα αίτια αυτών των αβεβαιοτήτων, που είναι η ίδια η λειτουργία του καπιταλισμού, οι κύκλοι του, ο ανταγωνισμός και μάλιστα ο ιμπεριαλιστικός ανταγωνισμός, που οδηγεί και στις πολεμικές συγκρούσεις ή στην αβέβαιη και παροδική ειρήνη με το πιστόλι στον κρόταφο, μιας και είναι η συζήτηση των τελευταίων ημερών, η ανισόμετρη ανάπτυξη ανάμεσα στα κράτη και ανάμεσα στους κλάδους, οι αλλαγές στην κατάταξη οικονομιών, μονοπωλίων. Μάλιστα, δεν αποκρύπτονται μόνο, αλλά τα αποτελέσματά τους είναι αυτά, που αναγορεύονται, ως αιτίες.

Κύριο μέλημα, βέβαια, είναι, σε κάθε συνθήκη, να αξιοποιούνται αυτά τα αποτελέσματα, όλες αυτές οι εξελίξεις, για να επιβεβαιώνεται αυτός ο ταξικός προσανατολισμός και στον Προϋπολογισμό, με λίγα λόγια, για να πληρώσουν τον λογαριασμό, ξανά και ξανά, οι εργαζόμενοι, οι επαγγελματίες, οι βιοπαλαιστές αγρότες, από τη μία, με τη φοροληλασία και από την άλλη, με τη μετακύλιση, όλο και περισσότερων, υποχρεώσεων, που ήταν υπό κρατική ευθύνη, στις τσέπες τους.

Αυτή, λοιπόν, την αβεβαιότητα, τη ρευστότητα, τις γεωπολιτικές εντάσεις, τις κραδαίνετε απειλητικά και σας βολεύουν, γιατί είναι δίκαιο μαχαίρι για το λαό, αφού λέτε, «Στοιχηθείτε πίσω από αυτή την άδικη και εκμεταλλευτική δημοσιονομική πολιτική αυτού του εχθρικού, για εσάς, αστικού κράτους, γιατί δείτε τι γίνεται γύρω σας». Βέβαια, δεν λέτε ποιος ευθύνεται και κυρίως, ποιος κερδίζει και ποιος χάνει με αυτά, που συμβαίνουν, γύρω μας. Δεν χρειάζεται να πούμε πολλά, τα λέει το ίδιο το κεφάλαιο, μέσω των ενώσεων του, των οργανισμών του και ενίοτε και οι ίδιοι αυτοπροσώπως και αδιαμεσολάβητα, όπως γνωστός Έλληνας εφοπλιστής, που σε πρόσφατο φόρουμ δήλωσε, με περισσή ειλικρίνεια: «Τελικά, αυτές οι εξελίξεις, οι γεωπολιτικές εντάσεις, θα ωφελήσουν τη ναυτιλία και τις εταιρείες μας, αυτή η μεταβλητότητα και οι γεωπολιτικές αλλαγές τείνουν να βοηθούν μακροπρόθεσμα τον κλάδο». Αυτά είπε.

Είναι και εκείνος ένας από τους «αναξιοπαθούντες» της κοινωνίας μας, μαζί με τους υπόλοιπους εφοπλιστές, που φορολογείται εθελοντικά και πήγε και με τεράστιο καλάθι, στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, αφού επιπλέον για του χρόνου, μιας και είναι «αναξιοπαθούντες», όπως είπαμε, θα τους επιδοτήσετε και το «πρασίνισμα» του στόλου τους με 300 εκατ. ευρώ, δίπλα στα προκλητικά προνόμια και τις άλλες επιδοτήσεις, που θα τους δώσετε για άλλη μια χρονιά. Και για να καταλαβαίνόμαστε: Δίνετε 300 εκατ. στους «κακομοίρους εφοπλιστές» και την ίδια ώρα λέτε, ότι «ξύσατε τον πάτο του βαρελιού», όταν ανακοινώσατε ότι τα 100 εκατ. στους αγρότες για το πετρέλαιο, που δεν φτάνουν ούτε για ένα γέμισμα. Παρεμπιπτόντως, οι εφοπλιστές παίρνουν καύσιμα, αφορολόγητα.

Αλήθεια, αυτά τα λέτε στους αγρότες και τους κτηνοτρόφους, τώρα που τους έχετε με την ευλογία και τους καταστρέφετε, που 15 μήνες δεν έχετε πάρει κανένα μέτρο, τώρα που είστε «βουτηγμένοι μέχρι το λαιμό», με το σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ; Πάτε στα καφενεία,

στα χωριά να τους πείτε «Κυρίες και κύριοι κτηνοτρόφοι, δίνουμε 300 εκατ. στους εφοπλιστές και για εσάς δεν έχει»; Αλήθεια, τα λέει κανένα άλλο Κόμμα, όταν πηγαίνει και μιλάει στους αγρότες; Τι να πείτε, αφού και εσείς, όταν ήσασταν Κυβέρνηση, τα ίδια προνόμια εξασφαλίζατε για τους εφοπλιστές.

Αυτή την κατεύθυνση, λοιπόν, τηρείτε στις δαπάνες που καταγράφετε στο Προσχέδιο. Και για να συνεχίσω με τα περιβόητα μέτρα της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, στα οποία αναφέρθηκε και χθες αναλυτικά ο Υπουργός, μας επαναλαμβάνετε μονότονα αυτά τα 1,7 δις που «θα επιστρέψετε στην κοινωνία», όπως λέτε, κρύβοντας ότι την ίδια στιγμή θα πάρετε από αυτή την κοινωνία- δηλαδή, τους μισθωτούς και τους αυτοαπασχολούμενους της πόλης και της υπαίθρου- πάνω από 11 δις επιπλέον, επιπλέον, από την έξτρα, την μπόνους λεηλασία του εισοδήματός τους με το λεγόμενο υπερπλεόνασμα πλάι στα άλλα δεκάδες δις που θα τους πάρετε όπως είχατε προϋπολογίσει με τη στάνταρ λεηλασία.

Και μαζί με αυτό δεν μας λέτε για τα εξής που ανακοινώσατε στη ΔΕΘ τα οποία τα πήρατε από αυτή την κοινωνία και θα τα δώσετε στην άλλη την κοινωνία, εκείνη που αγαπάτε πάρα πολύ. Δεν μας είπατε για τα 16,7 δις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων που είναι «ζεστό» χρήμα για τους ομίλους. Για τα 200 εκατ. που θα δώσετε στις εξαγωγικές εταιρίες με το πρόγραμμα «Ενίσχυση της Εξωστρέφειας». Για τα 800 εκατ. που θα δώσετε στα «κοράκια» των πράσινων προϊόντων με το πρόγραμμα «Ενεργειακή Αναβάθμιση». Για τα 2,3 δις που θα δώσετε στην πολεμική βιομηχανία. Για τα 300 εκατ. με το πρόγραμμα για το «πρασίνισμα» του στόλου των εφοπλιστών που ανέφερα. Για τα 50 εκατ. προς τους φαρμακοβιομήχανους με το Ταμείο Καινοτομίας Φαρμάκων- ωραίο αυτό! Για τα 200 εκατ. προς τις ενεργοβόρες βιομηχανίες με το πρόγραμμα μείωσης του ενεργειακού κόστους, αφού προτεραιότητα αρχή σας, προφανώς, είναι τα εργοστάσια και τα κέρδη τους και όχι η λαϊκή οικογένεια που παγώνει το χειμώνα. Σύνολο, και μόνο αυτό που ανακοινώσατε στη ΔΕΘ, πάνω από 20 δις ευρώ. Επαναλαμβάνω, όλα αυτά προς αυτή τη «χούφτα των παρασίτων της κοινωνίας» που κρατάνε τα κλειδιά της οικονομίας και ζουν από την εκμετάλλευση της εργατικής τάξης και του λαού.

Κι όσο για τα «ψίχουλα» που ανακοινώσατε στη ΔΕΘ για το λαό, τι να πούμε; «Άνθρακες ο θησαυρός». Πιο πολύ πρόκειται για επικοινωνιακά τρικ ούτε καν για «ψίχουλα», γιατί πρέπει να μιλάμε με βάση την πραγματικότητα και όχι για φανταστικά και σχεδόν ανύπαρκτα σενάρια, φανταστικές και ανύπαρκτες περιπτώσεις που αναφέρετε. Για παράδειγμα, μια οικογένεια με 4 παιδιά και εισόδημα 20.000 ευρώ, δηλαδή 800 ευρώ μισθό για τον κάθε γονέα, δεν νομίζω να τις περισσεύει κάτι για να πληρώνει φόρο στην εφορία. Ή τα περιβόητα μέτρα που ανακοίνωσε για τους νέους, το 75% των νέων κάτω των 30 ετών έχουν εισόδημα κάτω από 10.000 ευρώ, ούτως ή άλλως δεν πλήρωναν φόρο. Είναι ελάχιστοι εκείνοι που έχουν εισόδημα από 10.000 έως 20.000 ευρώ. Αυτή είναι η πραγματικότητα, αυτή είναι η πραγματική κατάσταση και όχι οι φανταστικές περιπτώσεις που εφευρίσκετε για να στηρίζετε το αφήγημά σας.

Για το 46% των φορολογουμένων, που έχουν εισόδημα έως 10.000 ευρώ, δεν θα υπάρχει καμία ελάφρυνση, αφού οι συντελεστές φορολόγησης διατηρούνται, ως έχει σήμερα, στο 9%. Ενώ, εντελώς ενδεικτικά, για μια οικογένεια με εισόδημα 15.000 έως 16.000 ευρώ και δύο παιδιά, το όφελος της, δεν θα φτάσει καν το 1 ευρώ την ημέρα και με τα τρία παιδιά θα φτάσει στο αστρονομικό 2,13 ευρώ την ημέρα. Για τους υπόλοιπους, όπως για οικογένειες με 20.000 ευρώ εισόδημα, συνταξιούχους με 10.000 φορολογητέο εισόδημα μιλάμε για όφελος από 50 λεπτά έως 1 ευρώ την ημέρα.

Ειδικά για τις συντάξεις και παρά την αύξηση του αριθμού των συνταξιούχων η πρόσθετη δαπάνη για το 2026 περιορίζεται μόλις στο 1 δις 300 εκατ. και στην πραγματικότητα αποτυπώνεται η συμπίεση της αγοραστικής δύναμης των συνταξιούχων και για το 2026 αφού, η αναπροσαρμογή που ανακοινώθηκε στη ΔΕΘ κατά 2,35% και στο μισό αυτού, για εκατοντάδες χιλιάδες συνταξιούχους που έχουν προσωπική διαφορά, είναι μικρότερη και από τον επίσημο πληθωρισμό. Και σας θυμίζω, κύριοι της Κυβέρνησης, ότι η μέση σύνταξη αναπηρίας ΕΦΚΑ είναι 690 ευρώ και το επίδομα βαριάς αναπηρίας είναι στα 338 ευρώ.

Στους αυτοαπασχολούμενους συνεχίζεται η φόρο-αφαίμαξη των μικρών επαγγελματιών, αφού διατηρείται στο ακέραιο ο νόμος για τη φορολόγηση επί φανταστικού εισοδήματος, του λεγόμενου τεκμαρτού. Ας πάρουμε το παράδειγμα μιας ατομικής επιχείρησης, με 12 έτη λειτουργίας, όπως είναι οι περισσότερες, όπως είναι και τα δικά σας τα στοιχεία. Το κράτος θεωρεί αυθαίρετα ότι έχει έσοδα, όσο και ένας μισθωτός, που αμείβεται, με τον κατώτατο μισθό. Με βάση, λοιπόν, αυτόν το νόμο, αυτός ο επαγγελματίας φέτος πληρώνει φόρο 2.022 ευρώ. Το 2026, λόγω της αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού, θα πληρώσει 2.307 ευρώ, ενώ το 2027, που θα αρχίσουν να εφαρμόζονται οι νέοι συντελεστές, αν υποθέσουμε ότι ο κατώτατος μισθός θα διαμορφωθεί περίπου στα 930 ευρώ, η φορολόγηση θα είναι επί ενός ανύπαρκτου εισοδήματος των 13.020 ευρώ.

Επομένως, ο φόρος για τον επαγγελματία θα είναι 2.219 ευρώ με ένα παιδί, 2.072 ευρώ με δύο παιδιά, δηλαδή, το 2027 και παρά τις μειώσεις -όπως λέτε- των φορολογικών συντελεστών, ο επαγγελματίας θα πληρώσει περισσότερο φόρο απ' ό,τι φέτος. Αυτή είναι η λεγόμενη χρυσή τομή, ανάμεσα στην ανάπτυξη και τη δημοσιονομική σταθερότητα, που ανέφερε στη χθεσινή του ομιλία ο Υπουργός. Οι πολλοί να παράγουν όλο τον πλούτο, δουλεύοντας, σαν σύγχρονοι δούλοι, με 13 ώρες, τον 21ο αιώνα, μιας και στην Ολομέλεια - κάτω- συζητιέται αυτό το εκτρωματικό σας νομοσχέδιο, με βάση την αντίστοιχη Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ακόμα και από αυτό το ξεροκόμματο, που τους αφήνουν να πάρουν απ' όλο τον πλούτο, που παράγουν, να έρχεται το αστικό κράτος και να το κατακρεουργεί, για να το δώσει ξανά στο κεφάλαιο.

Είναι χαρακτηριστικά τα όσα προβλέπονται για τις δαπάνες στον κλάδο της υγείας. Η Κυβέρνηση πανηγυρίζει ότι το δημοσιονομικό αποτέλεσμα των νοσοκομείων και της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, για το 2026, θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα, ύψους 478 εκατομμυρίων συν 237 εκατομμύρια από το 2025. Πανηγυρίζει για την παραπέρα προώθηση της εμπορευματοποίησης της υγείας του λαού και μάλιστα στο Προσχέδιο διαφημίζει και τα εργαλεία αυτής της πολιτικής, τα DRGS, τα clawback κτλ.. Την ίδια στιγμή, που ανακοινώνει το μέτρο - κοροϊδία για την αύξηση του ορίου φαρμακευτικής δαπάνης, κατά 100 εκατομμύρια, θυμίζω, στους εφοπλιστές δώσατε 300, η συμμετοχή στα φάρμακα έφτασε για το 2024 στα 810 εκατομμύρια, με αύξηση 70 εκατομμυρίων, από το 2023, ενώ η συνολική ιδιωτική δαπάνη για την Υγεία είναι πάνω από 1,2 δις ευρώ. Πώς να μη διαφημίζει, λοιπόν, ο Πρωθυπουργός, από τις Ηνωμένες Πολιτείες, που βρέθηκε, τους ομίλους ιδιωτικής υγείας της χώρας και το πόσο καλή επένδυση είναι η υγεία στην Ελλάδα, αφού έχει μετατρέψει, μαζί με τις προηγούμενες κυβερνήσεις, τους ασθενείς σε πελάτες;

Αλλά το κερασάκι στην τούρτα είναι τα 45 εκατομμύρια προς την Ουκρανία, που ξέρετε, ότι θα αποτελέσουν την καύσιμη ύλη, για να συνεχιστεί ο ιμπεριαλιστικός πόλεμος, ανάμεσα στο NATO και τη Ρωσία, καύσιμη ύλη, για να συνεχιστούν οι γεωπολιτικές εντάσεις, -που είπε ο εφοπλιστής- αφού κάνουν καλό στις μπίζνες, αλλά και μαζί 45 εκατομμύρια, μαζί με τα υπόλοιπα, που κάνετε, για την Ουκρανία, για να εξασφαλίσετε θέση στο τραπέζι της λεηλασίας αυτής της χώρας, κατά τη φάση της ανοικοδόμησης, για λογαριασμό των

κατασκευαστικών και λοιπών αρπακτικών, όπως επιδιώκετε, τώρα και για τη Γάζα. Αλήθεια, αυτό δεν έκανε χθες ο Πρωθυπουργός στην Αίγυπτο, που πήγε;

Είδατε, τι σημαίνει «δουλεύω για τα συμφέροντα του κεφαλαίου»;

Μέχρι και ντεκόρ για κακόγουστες θεατρικές παραστάσεις δέχεσαι να κάνεις, για να τα προωθήσεις και όπως ανέφερα, αυτό είναι το κερασάκι στην τούρτα, μιας και πλέον όλα υποτάσσονται στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής κατεύθυνσης, στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ.

Ο Προϋπολογισμός, λοιπόν, που φέρνετε, θέλετε να λειτουργήσει ως εργαλείο για την παραπέρα προσαρμογή της χώρας, στις συνθήκες της πολεμικής οικονομίας και της στρατιωτικής προετοιμασίας. Ζήτημα, που αφορά όχι μόνο τις στρατιωτικές δαπάνες, αλλά και τον προσανατολισμό των τεράστιων πακέτων στήριξης των επιχειρηματικών ομίλων, αφορά την Υγεία, την Παιδεία, την Πολιτική Προστασία, τη θωράκιση του αστικού κράτους με νέα μέτρα καταστολής, πρώτα και κύρια, απέναντι στον εχθρό λαό.

Τελειώνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε. Στη βάση αυτή καλούμε το λαό να απορρίψει τις παραινέσεις για τη νέα εθνική προσπάθεια, όπως είπε και ο Υπουργός. Η πολιτική συναίνεση που ζήτησε, αφορά τα Κόμματα που έχουν στρατηγική σύμπλευση με την Κυβέρνηση στα ζητήματα του χαρακτήρα της ανάπτυξης υπέρ του κεφαλαίου, των στρατηγικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ, δηλαδή όλα τα υπόλοιπα Κόμματα εκτός από το Κ.Κ.Ε., να μη δώσει καμία συναίνεση ο λαός, να μην πληρώσει για άλλη μια φορά από το ήδη λεηλατημένα εισόδημά του και τα τσακισμένα δικαιώματά του την πολεμική προετοιμασία. Με τον αγώνα του, μπορεί να επιβάλει τα αιτήματά του, στο βαθμό που στραφεί ενάντια, τόσο στην κάθε Κυβέρνηση, όσο κυρίως ενάντια στο εχθρικό γι' αυτόν αστικό κράτος, ανοίγοντας δρόμο πραγματικής προοπτικής και ελπίδας, παίρνοντας στα χέρια του, τα κλειδιά της οικονομίας και την εξουσία.

Ευχαριστώ.

Στο σημείο αυτό γίνεται η β' ανάγνωση του καταλόγου των μελών της Επιτροπής. Παρόντες ήταν οι βουλευτές κ.κ. Αβραμόπουλος Δημήτριος, Ακτύπης Διονύσιος, Αυγενάκης Ελευθέριος, Αυγερινούπουλου Διονυσία – Θεοδώρα, Μπουκώρος Χρήστος, Βλάχος Γεώργιος, Ιατρίδη Τσαμπίκα (Μίκα), Καββαδάς Αθανάσιος, Καραόγλου Θεόδωρος, Καρασμάνης Γεώργιος, Κόνσολας Εμμανουήλ (Μάνος), Κοτρωνιάς Γεώργιος, Κρητικός Νεοκλής, Κωτσός Γεώργιος, Λεονταρίδης Θεόφιλος, Λιβανός Μιχαήλ, Λιούτας Αθανάσιος, Μαρκόπουλος Δημήτριος, Μηταράκης Παναγιώτης (Νότης), Μπακογιάννη Θεοδώρα (Ντόρα), Μπαρταλιάκος Ξενοφών (Φώντας), Παπαδόπουλος Μιχαήλ (Μιχάλης), Πασχαλίδης Ιωάννης, Πέτσας Στυλιανός (Στέλιος), Σιμόπουλος Ευστράτιος (Στράτος), Σκόνδρα Ασημίνα, Σκρέκας Κωνσταντίνος, Σκυλακάκης Θεόδωρος, Σταϊκούρας Χρήστος, Σταμενίτης Διονύσιος, Συρεγγέλα Μαρία, Αποστολάκη Ελένη-Μαρία (Μιλένα), Κατρίνης Μιχαήλ, Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις), Σταρακά Χριστίνα, Γεροβασίλη, Όλγα, Καραμέρος Γεώργιος, Κόκκαλης Βασίλειος, Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης), Μπάρκας Κωνσταντίνος, Παππάς Νικόλαος, Καραθανασόπουλος Νικόλαος, Δελής Ιωάννης, Μεταξάς Βασίλειος, Τσοκάνης Χρήστος, Τζανακόπουλος Δημήτριος, Τσακαλώτος Ευκλείδης, Βιλιάρδος Βασίλειος, Φωτόπουλος Στυλιανός, Βορούλλας Ανδρέας, Τσιρώνης Σπυρίδων, Καζαμίας Αλέξανδρος, Καραγεωργοπούλου Ελένη, Βρεττός Νικόλαος, Μάλαμα Κυριακή και Σαλμάς Μάριος.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):** Ευχαριστούμε τον κύριο Μεταξά. Τον λόγο έχει ο κ. Τζανακόπουλος.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖΑΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ»):** Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι πάντοτε το Προσχέδιο του Προϋπολογισμού, αλλά και ίδιος ο Προϋπολογισμός μας δίνει μια δυνατότητα να ανοίξουμε μια συζήτηση για τη μεγάλη εικόνα της ελληνικής οικονομίας και τη σχέση, που έχει αυτή η μεγάλη εικόνα, κάθε φορά, με την κυβερνητική πολιτική. Αυτό, γιατί υπάρχουν, αν θέλετε, τάσεις στο εσωτερικό της ελληνικής οικονομίας, οι οποίες, ενδεχομένως, να μην εξαρτώνται απολύτως από την κυβερνητική πολιτική και να σχετίζονται, με ευρύτερες παγκόσμιες καταστάσεις.

Ποια είναι τα βασικά, όμως, στοιχεία, που μας επιτρέπουν να σκιαγραφήσουμε ακριβώς αυτή τη μεγάλη εικόνα της ελληνικής οικονομίας;

Η Κυβέρνηση επιμένει να αναφέρεται, ως πολύ μεγάλη επιτυχία της, στους ρυθμούς ανάπτυξης, οι οποίοι είναι υψηλότεροι, είναι μεγαλύτεροι από το σχετικό ευρωπαϊκό μέσο όρο και αυτό επιχειρεί να το καρπωθεί, ως μεγάλη πολιτική επιτυχία.

Προσέξτε, όμως, τι δεν λέει η Κυβέρνηση. Οι ρυθμοί αυτοί κινούνται περίπου στην περιοχή του 2%, με την εξαίρεση των χρόνων, που υπήρξε η κρίση του Covid και το rebound μετά. Βρισκόμαστε περίπου στην περιοχή του 2%.

Τι είναι αυτό το 2%; Είναι μια πολιτική επιτυχία της Κυβέρνησης;

Σας θυμίζω ότι η μελέτη για την εξυπηρέτηση του χρέους, το DSA του 2018, προέβλεπε ακριβώς αυτούς τους ρυθμούς ανάπτυξης, ως μέσο όρο, για τα επόμενα 30 χρόνια. Εκεί έβλεπε τους ρυθμούς ανάπτυξης η μελέτη βιωσιμότητας του χρέους, η ανάλυση βιωσιμότητας του χρέους.

Μάλιστα, προσέξτε ποια είναι η διαφορά. Η διαφορά είναι ότι εσείς λέγατε, ότι το 2019 θα έχουμε, τα είπε προηγουμένως ο συνάδελφος, κ. Γερουλάνος, ανάπτυξη 4% για μια δεκαετία. Προσέξτε, όμως, ποια είναι η διαφορά, σε σχέση με το 2018, που έγινε η μελέτη βιωσιμότητας του χρέους: ότι δεν υπήρχαν τα χρήματα, που προέκυψαν από το Ταμείο Ανάκαμψης, όπως δεν υπήρχε και η συνθήκη του Covid, που έχει δώσει δυνατότητες μεγαλύτερου rebound, τα τελευταία χρόνια.

Επομένως, για ποιο πράγμα ακριβώς πανηγυρίζετε;

Εν τω μεταξύ, η αντίστοιχη πρόβλεψη, που γινόταν, το 2018, το 2019, το 2020, για τους ρυθμούς ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας ήταν ακριβώς αυτό, που παρακολουθούμε σήμερα, κοντά στο 1%. Επομένως, δεν υφίσταται κάποιος λόγος πανηγυρισμού.

Ποιο είναι, όμως, το ενδιαφέρον, το πιο ενδιαφέρον σημείο εδώ;

Ότι το σημαντικό και το ενδιαφέρον είναι να δούμε, αν η ανάπτυξη αυτή έχει αποτελέσματα, που διαχέονται προς όφελος της κοινωνικής πλειοψηφίας, αν έχει αποτελέσματα, που ωφελούν την κοινωνική πλειοψηφία, τους εργαζόμενους, τους συνταξιούχους, τους ανέργους, τα λαϊκά νοικοκυριά ή αν συμβαίνει στην πραγματικότητα κάτι άλλο.

Η απάντηση, λοιπόν, είναι ότι η ανάπτυξη αυτή δεν ωφελεί την κοινωνική πλειοψηφία. Θα μείνω σε τρεις - τέσσερις βασικούς δείκτες, που αποδεικνύουν του λόγου το αληθές. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, σε όρους αγοραστικής δύναμης, αν η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται στο 100, στην Ελλάδα είναι στο 70 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ.

Είμαστε προτελευταίοι, με μόνη χειρότερη τη Βουλγαρία, που βρίσκεται στο 66%. Θα δώσω μόνο μερικά άλλα παραδείγματα για το πού βρίσκονται άλλες χώρες. Δεν θα συγκρίνουμε, φυσικά, την Ελλάδα με τη Γερμανία, το Βέλγιο, την Ολλανδία. Εκεί, τα πράγματα γίνονται πραγματικά χαώδη, οι διαφορές γίνονται χαώδης. Λέω, λοιπόν, για να δώσω μόνο μερικά άλλα παραδείγματα, η Ρουμανία, προσέξτε, με την Ελλάδα στο 70%, βρίσκεται στο 79%, η Πολωνία το ίδιο, η Τσεχία στο 91% και η Ουγγαρία στο 77%. Αν δε, η πορεία αυτή συνεχιστεί με αυτούς τους όρους, η σύγκλιση με την Ε.Ε. υπολογίζεται ότι θα φτάσει η χώρα στο σημείο που ήταν το 2009, σε περίπου 28 χρόνια, ενώ θα φτάσει στο 100% σε περίπου 35 με 37 χρόνια. Εγώ τότε, αν ζω, θα είμαι 80 ετών, αν ζω.

Προσέξτε, αυτός ο δείκτης που χρησιμοποιώ εδώ, διαμορφώνεται με δεδομένες τις τεράστιες οικονομικές ανισότητες που υπάρχουν στην Ε.Ε., για να μη θεωρούμε, δηλαδή, ότι συγκρινόμαστε και με κανέναν επίγειο οικονομικό παράδεισο ή με καμία οικονομία, η οποία έχει λύσει τα προβλήματα των ανισοτήτων.

Να δώσουμε κι άλλους δείκτες; Μερίδιο μισθών στο ΑΕΠ. Η πορεία είναι απογοητευτική. Το μερίδιο των μισθών, όχι απλώς δεν έχει αυξηθεί κατά την εξαετία, αλλά έχει μειωθεί, σε σχέση με το που βρισκόταν το 2019, όταν ανέλαβε τη διακυβέρνηση η Νέα Δημοκρατία. Εκείνη την περίοδο, είχε σταθεροποιηθεί, με μικρή ανοδική τάση, στο 37% το μερίδιο των μισθών στο ΑΕΠ το 2019, σήμερα έχει σταθεροποιηθεί, πλέον, στην περιοχή του 35%, δύο μονάδες κάτω.

Αυτό τι δείχνει; Δείχνει ακριβώς την ταξική μονομέρεια της πολιτικής της Νέας Δημοκρατίας. Όταν το μερίδιο των μισθών στο ΑΕΠ μειώνεται, αυτό σημαίνει, ότι αυτή την ανάπτυξη του ΑΕΠ δεν την καρπώνονται οι μισθωτοί. Δεν την καρπώνονται οι εργαζόμενοι, την καρπώνεται κάποιος άλλος, απλούστατο είναι. Ταξική μονομέρεια, λοιπόν.

Με διαφορετικό τρόπο, η ίδια ταξική μονομέρεια αποτυπώνεται και σε έναν άλλον δείκτη, ακόμα χειρότερος αυτός. Είναι ο δείκτης της αγοραστικής δύναμης των ετήσιων αποδοχών εργασίας ανά μισθωτό. Πού βρισκόμαστε εκεί, στον δείκτη των ετήσιων αποδοχών εργασίας ανά μισθωτό;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε, με βάση τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην τελευταία θέση, είμαστε κάτω και από τη Βουλγαρία. Για να δώσω μια εικόνα, η Ελλάδα βρίσκεται στο 76%, με δείκτη αναφοράς το 100%, που είναι ο μέσος όρος της Ε.Ε., η Κύπρος είναι στο 100%, η Βουλγαρία στο 81%, η Πολωνία στο 97%, η Τσεχία στο 105%. Αυτός είναι ο δείκτης που αποτυπώνει ακριβώς την εικόνα της αγοραστικής δύναμης της μισθωτής εργασίας εν έτη 2025 στην Ελλάδα, μετά από έξι χρόνια διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Δείτε και το μέσο πραγματικό μισθό, που βρίσκεται κάτω από το 2021, επί δικής σας διακυβέρνησης, ενώ το πραγματικό εισόδημα των νοικοκυριών - στοιχεία ΟΟΣΑ - μειώνεται για το 2025. Αυτή είναι η εικόνα που αφορά τη μισθωτή εργασία.

Την ίδια ώρα, προσέξτε, τράπεζες, διυλιστήρια, super market, κατασκευαστικές, ασφαλιστικές, ιδιωτικά νοσοκομεία, σημειώνουν ρεκόρ κερδών, ο ένας κλάδος μετά τον άλλον και η μία επιχείρηση μετά την άλλη, ρεκόρ τριακονταετίας στα κέρδη.

Μόνο φέτος πρόκειται να μοιραστούν, με βάση τις εκτιμήσεις του Χρηματιστηρίου Αθηνών, 5 δισεκατομμύρια ευρώ σε μερίσματα. Πόσο θα φορολογηθούν, κυρίες και κύριοι, τα μερίσματα, τα 5 δισεκατομμύρια αυτά; 5%. Γιατί κύριε Υπουργέ;

Πάμε λίγο παρακάτω, για τα κέρδη πάλι. Η αύξηση των κερδών, για τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρείες, την εξαετία της διακυβέρνησης Μητσοτάκη και αυτής της οικονομικής πολιτικής που ακολουθεί, ακούστε αριθμό, 500% αύξηση κερδών των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο. Για να το κάνουμε λίγο λιανά και να καταλαβαίνει κι ο κόσμος τι σημαίνει, ότι αυξάνονται τα κέρδη κατά 500% στις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο, σκεφτείτε έναν μισθωτό που το 2019 έπαιρνε 1.000 ευρώ. 500% αύξηση θα σήμαινε, ότι σήμερα θα έπρεπε να παίρνει 6.000 ευρώ. Το καταλαβαίνετε; Καταλαβαίνετε τι έχει συμβεί στη χώρα την τελευταία εξαετία; Αυτό είναι ταξική πολιτική, αυτό είναι νεοφιλελεύθερη πολιτική, αυτό είναι δεξιά πολιτική, αυτή είναι η πολιτική της Νέας Δημοκρατίας.

Βέβαια, δεν χρειάζεται να πάμε και πάρα πολύ μακριά για να δούμε την ακραία ταξική μεροληψία αυτής της πολιτικής. Κατεβαίνουμε στην Ολομέλεια, βλέπουμε τη συζήτηση που γίνεται σήμερα για το 13ωρο, για τις απολύσεις με sms, αυτά τα αίσχη που μετατρέπουν τη μισθωτή εργασία σε κατάσταση ιδιότυπης δουλείας με την πολιτική σας.

Πρωτογενές πλεόνασμα, εδώ η Νέα Δημοκρατία έλεγε το 2019, λίγο μετά τη Συμφωνία για τη ρύθμιση του χρέους του 2018, καλή ή κακή δεν έχει σημασία, να δούμε τι έλεγε η Νέα Δημοκρατία. Έλεγε: Πρωτογενές πλεόνασμα στην περιοχή του 2%; Δεν είναι βιώσιμο. Αδιανόητο, δεν υπάρχει περίπτωση να επιτευχθεί αυτό και μάλιστα μεσοπρόθεσμα, μάλιστα.

Τι πρωτογενές πλεόνασμα έφερε η Νέα Δημοκρατία το 2025; Ξέρετε πού θα κλείσει το 2025; Με στόχο το 2,4% - 2,5%, πόσο έχετε κύριε Υπουργέ, θα πάει στο 4,8%. 5% πρωτογενές πλεόνασμα γιατί; Μπορείτε να το εξηγήσετε αυτό; Γιατί ακριβώς επιμένετε σε αυτή την πολιτική που διπλασιάζει, στην πραγματικότητα, το πρωτογενές πλεόνασμα σε σχέση με το στόχο; Τι είναι αυτό που κάνετε; Τι είδους πολιτική είναι αυτή; Ξέρετε πόσο είναι 2,5% πρωτογενές πλεόνασμα παραπάνω; Είναι 5 δισεκατομμύρια σχεδόν και μας λέτε δεν έχουμε χώρο δημοσιονομικό; Γιατί δεν έχετε χώρο δημοσιονομικό; Τι θα τα κάνετε αυτά τα 5 δισεκατομμύρια;

Εν τω μεταξύ, η ίδια πολιτική θα συνεχιστεί και για το 2026. Πάλι στα ίδια θα καταλήξουμε και μετά θα μας λένε δεν έχουμε χώρο να δώσουμε 13η σύνταξη, δεν έχουμε χώρο να δώσουμε 13ο και 14ο μισθό στον δημόσιο τομέα. Γιατί δεν έχετε χώρο; Μέχρι το Δεκέμβριο θα έχουμε τη δυνατότητα να πούμε κι άλλα.

Οι εξοπλιστικές δαπάνες κοντεύουν το 4% του ΑΕΠ. Πού θα φτάσουν; Πού θα τις πάτε, την ώρα που οι δαπάνες για Υγεία και Παιδεία μένουν λίγο ή πολύ στα ίδια; Ένα μόνο θα πω γι' αυτό. Προσέξτε, Ελλάδα, οι υψηλότερες ιδιωτικές δαπάνες υγείας αναλογικά σε σχέση με όλη την Ε.Ε.. Γιατί, με διπλάσιο πρωτογενές πλεόνασμα;

Στεγαστική κρίση, αυτή τη στιγμή το 50% των νοικοκυριών δίνουν το 45% του εισοδήματός τους μόνο για ενοίκιο ή για δόση δανείου. Γιατί; Ποιες είναι οι πολιτικές πρωτοβουλίες που παίρνει η Κυβέρνηση για να αλλάξει αυτή την κατάσταση των πραγμάτων;

Καμία πολιτική πρωτοβουλία δεν παίρνει η Κυβέρνηση για ν' αλλάξει αυτή την κατάσταση πραγμάτων, γιατί στην πραγματικότητα δημιούργησε αυτή την κατάσταση πραγμάτων, γιατί αυτή είναι η στρατηγική της επιλογής.

Το θέμα είναι ποια μπορεί να είναι μια πολιτική ανταγωνιστική σε αυτό το στρατηγικό σχέδιο της Νέας Δημοκρατίας. Το μεροληπτικό, το ταξικό, το νεοφιλελεύθερο, το οποίο σχέδιο έχει ένα και μόνο αποτέλεσμα, τον πλουτισμό των λίγων και τη φτωχοποίηση των πολλών. Εδώ είναι το κρίσιμο ζήτημα και θα έχουμε καιρό, μέχρι το Δεκέμβριο, να αναπτύξουμε αυτή την ανταγωνιστική στρατηγική.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):** Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών):** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Μια διευκρίνιση να κάνω, όσον αφορά το test sustainability, ανάρτηση του 2018, επειδή το βρήκα στο financial assistant program του 2018. Λοιπόν, η υπόθεση για τον ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για το 2022 ήταν 1,5%. Το αποτέλεσμα ήταν 5,7.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖΑΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο. «Νέα Αριστερά»):** Μισό λεπτό, covid.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών):** Ωραία, αφήνω τον covid. Για το 2023 και το 2024 ήταν 1,5, είχαμε 2,3 και 2,3 και για το 2025 και μετά η πρόβλεψη του financial assistant program for DSA είναι ακόμα 1,25% και έχουμε 2,4. Άρα, με τις δικές σας πολιτικές θα είχαμε το μισό ρυθμό ανάπτυξης. Αυτό λέει το DSA. Γιατί εδώ πάει να περάσει μια άποψη, ότι όλα γίνονται αυτόματα. Όταν, λοιπόν, έχεις καταφέρει και έχεις διπλάσιο ρυθμό ανάπτυξης από αυτό, που θα είχες, αν ακολουθούσες αυτή την πορεία, γιατί την ανέστρεψες, τις δικές σου πολιτικές....

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖΑΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο. «Νέα Αριστερά»):** Ξέρετε, κύριε Υπουργέ, ότι έχουμε δίκιο, δεν χρειάζεται.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΑΛΙΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών):** Προς αποκατάσταση της αλήθειας, έχουμε τους διπλάσιους ρυθμούς ανάπτυξης από αυτό, που προβλεπόταν το 2018. Ευχαριστώ.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):** Ευχαριστούμε τον Υφυπουργό Εθνικής Οικονομίας, τον κύριο Πετραλιά.

Ο κ. Στυλιανός Φωτόπουλος, Ειδικός Εισηγητής της «Ελληνικής Λύσης – Κυριάκος Βελόπουλος», έχει τον λόγο για 10 λεπτά.

**ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο. «Ελληνική Λύση – Κυριάκος Βελόπουλος»):** Το Προσχέδιο του Προϋπολογισμού του 2026, όπως αναφέρει και στην Έκθεσή του το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, κατατίθεται μέσα σε συνθήκες εμπορικής και οικονομικής αβεβαιότητας και εντάσεων, τόσο στην Ουκρανία όσο και στη Μέση Ανατολή, παρά την τεράστια είδηση της εκεχειρίας, η οποία επετεύχθη χθες και υπεγράφη μια Συνθήκη ανακωχής και όχι Συνθήκη ειρήνης, ενώ η σύγχρονη προϊστορία για την περιοχή, μας έχει διδάξει να είμαστε ιδιαίτερα φειδωλοί.

Οι δημοσιονομικές, αλλά και πολιτικές προκλήσεις, τις οποίες αντιμετωπίζουν οι μεγαλύτερες χώρες της Ε.Ε., δηλαδή η Γερμανία και η Γαλλία, θα πρέπει να μας δημιουργούν αισθήματα αυξημένης ανησυχίας και όχι το αντίθετο. Ο ΟΟΣΑ υποβάθμισε την πρόβλεψη για την ανάπτυξη της Ευρωζώνης για το 2026 στο 1% από 1,2% τον Ιούνιο, ενώ για το 2025 τη

διατήρησε στο 1,2%, δηλώνοντας, παράλληλα, πως οι επιπτώσεις των δασμών δεν έχουν ακόμη φανεί.

Μικρότερη ανάπτυξη στην Ευρωζώνη σημαίνει μικρότερη ζήτηση για τις ελληνικές εξαγωγές, ενώ για τον τουρισμό, που μας ενδιαφέρει και περισσότερο, θα περιορισθεί όσο επιβραδύνονται αυτές οι κύριες και μεγάλες αγορές και από τις οποίες προέρχονται πολλοί εισερχόμενοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα. Βασικά μεγέθη τα οποία αναφέρονται και για τα οποία αξίζει να κάνουμε μνεία στο Προσχέδιο του Προϋπολογισμού.

Ανάπτυξη 2,4, θεωρείται υπερβολική ακόμα και για την ίδια την Τράπεζα της Ελλάδος.

Αύξηση επενδύσεων κατά 10,2%. Υπερβολικά φιλόδοξη και λόγω των ασφυκτικών προθεσμιών του Ταμείου Ανάκαμψης, του οποίου η μη ολοκλήρωση των ασφυκτικών οροσήμων μπορεί να οδηγήσει είτε σε αναθεωρήσεις είτε ακόμα και σε απώλειες από τα 7,2 δις ευρώ που αναμένονται.

Το πλεόνασμα 2,8%, βασίζεται σε υψηλά έσοδα από άμεση και έμμεση φορολογία, αλλά οι διεθνείς πιέσεις σε πληθωρισμό και επιτόκια, το καθιστούν, επίσης, αισιόδοξο.

Το ίδιο ισχύει και για τη μείωση του χρέους, καθώς η μείωσή του εξαρτάται από πρόωρες αποπληρωμές, οι οποίες, προς το παρόν, φαίνονται εξασφαλισμένες. Άπιαστος θα παραμείνει ή αναμένεται να παραμείνει ο στόχος για πληθωρισμό, για την Ελλάδα, στο 2%, τουλάχιστον μέχρι το 2027, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις του ευρωσυστήματος, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, αλλά και οι κεντρικές τράπεζες, οι οποίες μάλιστα έχουν αναθεωρήσει σημαντικά προς τα πάνω σε ό,τι αφορά τη χώρα μας, λόγω των επίμονων και υψηλών ανατιμήσεων, κατά βάση στις υπηρεσίες και στα τρόφιμα.

Ο ελληνικός πληθωρισμός παραμένει σταθερά υψηλότερος από αυτόν της Ευρωζώνης, από τον Ιούλιο του 2024, έως και σήμερα και η εικόνα αυτή αναμένεται να συνεχιστεί, όχι μόνο τους επόμενους μήνες, αλλά για τα επόμενα, τουλάχιστον δύο χρόνια. Ας δούμε, όμως, κάποια χρόνια προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, για τα οποία στα επτά χρόνια διακυβέρνησης δεν καταφέρατε να δώσετε λύσεις.

Έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου. Το έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου της Ελλάδας για την τελευταία κλεισμένη χρήση, που είναι η χρήση 2024, ανήλθε στα 34,61 δις. ευρώ, αυξημένο κατά 7,9%, σε σχέση με το 2023. Αύξηση, η οποία οφείλεται, κυρίως, στο ότι η συνολική αξία των εξαγωγών μειώθηκε περισσότερο από τη συνολική αξία των εισαγωγών. Τα ελλείμματα στα ισοζύγια πληρωμών και στο εμπορικό ισοζύγιο έχουν λάβει διαστάσεις εκτροπής και θυμίζουν εποχές προ κρίσης.

Οι ξένες άμεσες επενδύσεις, παρά την αύξησή τους, εξακολουθούν να επικεντρώνονται στις ίδιες παραδοσιακές κατευθύνσεις, συνήθως και στο μεγαλύτερο ποσοστό τους δεν πρόκειται για νέες επενδύσεις, αλλά για εξαγορά υφιστάμενων ελληνικών επιχειρήσεων, με κύριο στόχο, το βραχυπρόθεσμο κέρδος. Στα αυτιά όλων μας φτάνουν οι ειδήσεις για funds, τα οποία αποχωρούν ή σχεδιάζουν να αποχωρήσουν από την Ελλάδα και από τις τοποθετήσεις τους σε ελληνικές εταιρείες, αποκομίζοντας τεράστια κέρδη.

Ανεργία και απόδοση της μισθωτής εργασίας. Σας ακούμε, με προσοχή, να μιλάτε για τη μείωση της ανεργίας, σε μονοψήφιο ποσοστό, γεγονός απόλυτα θετικό, αν το δεις, ως μεμονωμένο ποσοστό. Φυσικά, σε αυτό το ποσοστό δεν λαμβάνετε υπόψη τις χιλιάδες των νέων Ελλήνων, οι οποίοι στην παραγωγική τους ηλικία και στην πλειονότητά τους, με λαμπρές σπουδές και δεξιότητες, εγκατέλειψαν τη χώρα, όπως δεν λαμβάνουμε υπόψη το γεγονός της γιγάντωσης των ευέλικτων μορφών απασχόλησης στις προσλήψεις, οι οποίες μειώνουν την ανεργία, αλλά δεν απαντούν στο βασικότερο πρόβλημα, το οποίο είναι η επιβίωση για έναν άνθρωπο, που εργάζεται.

Παραγωγικότητα και απόδοση της ελληνικής οικονομίας. Το ελληνικό δημόσιο, ως γνωστόν, τα τελευταία χρόνια, δανείστηκε περίπου 50 δισ. ευρώ, λόγω της πανδημίας, πήρε 35 δισ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και περίπου 15 δισ. ευρώ από το ΕΣΠΑ, δηλαδή, σύνολο περίπου 100 δισ. ευρώ, μια ρευστότητα, την οποία καμία κυβέρνηση δεν είχε στη διάθεσή της, σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Το αποτέλεσμα ήταν τα χρήματα, κυρίως του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, να κατευθυνθούν σε ελάχιστες πολύ μεγάλες εταιρείες, πολλές εκ των οποίων δεν τα είχαν ανάγκη, όπως εταιρείες τηλεπικοινωνιών και σούπερ-μάρκετ ή οργανισμούς και επιχειρήσεις, οι οποίοι δεν προσφέρουν καμία υπεραξία στην ελληνική οικονομία, όπως υπουργεία ή εταιρείες ενοικίασεως αυτοκινήτων ή επιχειρήσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τουρισμό, ο οποίος, ούτως ή άλλως, δεν χρειάζεται την παρέμβαση του κράτους, όπως έχει αποδείξει τα τελευταία πολλά χρόνια, για να λειτουργήσει

Το αποτέλεσμα. Μεγάλες βιομηχανίες έκλεισαν, όταν όλοι αναγνωρίζουμε τη συμμετοχή της μεταποίησης στην οικονομία. Αν σήμερα, το έχουμε ξαναπεί, είχαμε 25 δισ. ευρώ μεγαλύτερη εγχώρια παραγωγή αγαθών, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών θα ήταν πλεονασματικό κατά 7 δισ. ευρώ, θα είχαμε πλεόνασμα του ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης και θα είχαμε επιπλέον 250.000 ως 300.000 θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης, ενώ μια ισχυρή παραγωγική βάση, η οποία θα λειτουργούσε συμπληρωματικά, θα είχε ως αποτέλεσμα και μερικά επιπλέον δισ. ευρώ, ως άμεσες ξένες επενδύσεις.

Ιδιωτικό χρέος. Το ιδιωτικό χρέος προς τις τράπεζες υπολογίζεται περίπου στα 86 δισ. ευρώ ή 36% του ΑΕΠ. Προς τα ασφαλιστικά ταμεία, περίπου 50 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 17 δισ. ευρώ αφορούν προσαυξήσεις, προς τις εφορίες περίπου 111 δισ. ευρώ, ενώ το καινοφανές, τα τελευταία χρόνια, προς τις εταιρείες ενέργειας, περίπου 3 δισ. ευρώ.

Η απάντησή σας είναι ο εξωδικαστικός μηχανισμός, με μεγάλες δυσκολίες και τεχνικά προβλήματα στην αρχή, λιγότερα σήμερα, αλλά δεν λύνει το πρόβλημα, με αποτέλεσμα μία στις δύο ρυθμισμένες οφειλές, μετά από λίγους μήνες, να ξανακοκκινίζει.

Οι περίφημοι servicers, οι οποίοι, αντί να προχωρούν σε ρυθμίσεις δανείων με τους δανειολήπτες, βγάζουν τη γλώσσα επιδεικτικά και σε εσάς και σε ολόκληρη την ελληνική κοινωνία.

Τα funds, που κατέχουν τις οφειλές και χτυπούν τα προσημειωμένα ακίνητα σε χαμηλές τιμές, έτσι οι περιουσίες παραμένουν στα χέρια των funds, που εκπροσωπούνται από τους servicers, ο όγκος του ληξιπρόθεσμου ιδιωτικού χρέους παραμένει πολύ μεγάλος και οι Έλληνες τελικά ξεσπιτωμένοι.

Για μία ακόμα φορά, σας ζητάμε να προχωρήσετε, σε γενναίες πάγιες ρυθμίσεις χρεών για τα πάντα, με πολλές δόσεις, κούρεμα τόκων και προσαυξήσεων και επιτόκια, ανάλογα με αυτά του ελληνικού δημοσίου.

Το ταμειακό πλεόνασμα, που υπάρχει, αυτή τη στιγμή στην οικονομία, σας επιτρέπει τη χρονική μετάθεση των εισπράξεων, ενώ μακροπρόθεσμα θα έχουν ωφεληθεί και οι οφειλότες και το ελληνικό δημόσιο και η ελληνική οικονομία γενικότερα.

Για το δημογραφικό, το νούμερο ένα πρόβλημα του έθνους, με τη χώρα μας να παρουσιάζει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά γεννήσεων στην Ευρώπη, είναι τραγικό να μιλάμε σήμερα, μετά από επτά χρόνια διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας. Είναι ζήτημα υπαρξιακό. Ο δείκτης γονιμότητας βρίσκεται, κάτω από το 1,3 παιδιά ανά γυναίκα, πολύ κάτω από το απαιτούμενο 2,1 που είναι το επίπεδο αντικατάστασης του πληθυσμού και

αναμένεται να επιδεινωθεί αφενός, λόγω της γήρανσης του πληθυσμού, αφετέρου της συνεχιζόμενης φυγής των νέων παιδιών στο εξωτερικό.

Απαιτείται Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αύξηση των γεννήσεων και όχι για την εισαγωγή ηλεκτρικών αυτοκινήτων, το οποίο θα τηρείται απαρέγκλιτα, ασχέτως οικονομικών δεδομένων και στο οποίο θα συμφωνήσουν όλα τα Κόμματα της Ελληνικής Βουλής.

Σχετικά με το φορολογικό, μια από τις βασικότερες αιτίες της φοροδιαφυγής είναι η πλήρης και διαχρονική έλλειψη εμπιστοσύνης των πολιτών, απέναντι στους νομοθετούντες και στους ελεγκτές. Όταν η Λερναία Ύδρα της πολυνομίας φτιάχνεται, όχι για να σε διευκολύνει, αλλά γιατί θέλει να πετύχει να παρανομείς, έστω και χωρίς να το θες, τότε δεν χτίζεις ούτε εμπιστοσύνη ούτε φορολογική συνείδηση, χτίζεις παγίδες.

Η Χώρα μας ανακηρύχθηκε πρωταθλήτρια, όσον αφορά την πολυπλοκότητα των διαδικασιών, που σχετίζονται με την ίδρυση και λειτουργία μιας επιχείρησης. Προσπαθήστε να εξηγήσετε σε έναν ξένο επιχειρηματία και σε έναν οικονομολόγο τι είναι τα my data και πώς λειτουργούν και τότε θα δείτε τι σημαίνει τρόμος στα μάτια ενός ανθρώπου. Η γνώμη των Ευρωπαίων για τα my data είναι η γνώμη οποιουδήποτε λογικού ανθρώπου, σύστημα δυσχερές στο στήσιμό του, δυσχερέστερο στην εκμάθυσή του, όπως και στη χρήση του, χωρίς οδηγίες, χωρίς εγχειρίδια χρήσης, χωρίς επαρκή υποστήριξη, με τεράστιο διαχειριστικό κόστος για κάθε επιχείρηση και για όλη την οικονομία και κυρίως, χωρίς καμία αντίστοιχη της δυσκολίας του χρησιμότητα για τις φορολογικές αρχές και τις επιχειρήσεις.

Άλλο παράδειγμα, η φορολόγηση των ατομικών επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών, με βάση τα τεκμήρια. Ακούσαμε τον τότε Υφυπουργό Οικονομικών να λέει ότι το μέτρο θα αποδώσει, άμεσα, περί τα 500 εκατομμύρια και στην ολότητά του, περί τα 3 δις σε δύο χρόνια από τότε. Τώρα, προσπαθείτε να το μαζέψετε, αφού πολλές ατομικές επιχειρήσεις έχουν κλείσει βιβλία και έχουν φύγει από το επάγγελμα. Δύο τινά συμβαίνουν, ή δεν χρειαζόμαστε τα 3 δις και μας περισσεύουν, ως οικονομία ή εσείς ως Κυβέρνηση νομοθετείτε στο πόδι.

Διαβάζοντας το Προσχέδιο του Προϋπολογισμού, δεν υπάρχει καμιά αναφορά από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για τη λογιστική μεταρρύθμιση στο δημόσιο τομέα και αυτό δεν το ζητώ από επαγγελματική διαστροφή, αλλά γιατί η Κυβέρνησή σας, με ανακοίνωση, στις 5 Μαρτίου 2025, είχε μιλήσει για τη λογιστική μεταρρύθμιση της Κεντρικής και της Γενικής Κυβέρνησης, την οποία χαρακτήρισε, ως το έργο, που αποτελεί σημαντική τομή για τη δημοσιονομική πολιτική της χώρας μας, αλλά συνιστά και ορόσημο, στο πλαίσιο της χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με χρονικό όριο ολοκλήρωσης, το τελευταίο τρίμηνο του 2025.

Κλείνοντας, θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα γεγονός, το οποίο, φαντάζομαι, όλους μας συγκλόνισε, όσους το ακούσαμε, και δεν είναι άλλο από το γεγονός ότι γονείς εγκατέλειψαν το αυτιστικό τους παιδί σε Κέντρο Απασχόλησης, δηλώνοντας ότι δεν θα πάνε να το παραλάβουν, μια απόδειξη ότι ως κράτος έχουμε αποτύχει στη στήριξη του πυρήνα της κοινωνίας μας, ο οποίος δεν είναι άλλος από την οικογένεια.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):** Ευχαριστούμε τον κ. Φωτόπουλο.

Τον λόγο έχει ο κ. Τσιρώνης.

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΣΙΡΩΝΗΣ (Ειδικός Εισηγητής της Κ.Ο. «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ “ΝΙΚΗ”»):** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ.

Είναι γνωστό ότι η Κυβέρνηση καθόλου δεν φημίζεται για την προβλεπτική ικανότητά της, όχι μόνο στα γεωπολιτικά και στο να επιλέγει τη σωστή πλευρά της ιστορίας, όμως, η ιστορία ακόμα γράφεται, αλλά κυρίως και στις οικονομικές προβλέψεις.

Εάν, λοιπόν, συγκρίνουμε το τι προέβλεπε στην Καταληκτική Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού το 2025, που κατατέθηκε τον Νοέμβριο, με την Έκθεση Εκτέλεσης Προϋπολογισμού του 2025, μέχρι τον Αύγουστο, εντοπίζουμε αποκλίσεις που δεν είναι μικρές, αντιθέτως, είναι σημαντικές και συστηματικές, δείχνοντας μια επαναλαμβανόμενη τάση υπεραισιόδοξων προβλέψεων που δεν επαληθεύονται στην πράξη. Για παράδειγμα, ο πληθωρισμός έφτασε στο 3,2%, μέχρι τον Αύγουστο του 2025, αντί για το προβλεπόμενο 2,1%. Η ανεργία παρέμεινε στο 10,2% ως μέσος όρος αντί για 9,7% και το δημόσιο χρέος περίπου στο 152% αντί για 147,5%.

Αυτές οι διαφορές δεν είναι τυχαίες, αλλά προκύπτουν, όχι μόνο από εξωτερικούς παράγοντες, όπως γεωπολιτικές αιτίες που η Κυβέρνηση δεν προέβλεψε επαρκώς, αλλά και από εσωτερικές αδυναμίες. Υποδηλώνουν μια γενική ανικανότητα της Κυβέρνησης να προβλέπει με ακρίβεια, πιθανώς, λόγω πολιτικής βούλησης και να παρουσιάζει ωραιοποιημένες εικόνες για να δικαιολογήσει διάφορα μη δημοφιλή μέτρα αγνοώντας τους κινδύνους. Αυτό δεν είναι απλή αστοχία, αλλά δομική αδυναμία. Η εξάρτηση από εποχικούς παράγοντες, όπως ο τουρισμός, οι μεγάλες καθυστερήσεις σε μεταρρυθμίσεις και οι κατευθύνσεις κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης σε λάθος αποδέκτες ή σε λίγους αποδέκτες, δείχνουν έλλειψη ρεαλισμού εντείνοντας τη μισθολογική συμπίεση, αλλά και τις κοινωνικές ανισότητες. Εύκολα συμπεραίνουμε ότι η Κυβέρνηση έχει πέσει έξω από τον πληθωρισμό και την ανεργία μέχρι το χρέος και τα έσοδα αποκρατικοποίησης.

Μερικά σχόλια για τον πληθωρισμό. Με τις υπεραισιόδοξες προβλέψεις η Κυβέρνηση αγνόησε τις επίμονες πιέσεις από ενέργεια και γεωπολιτικά, αφήνοντας τα νοικοκυριά να παλεύουν με ακρίβεια που εξαφανίζει το εισόδημα από την 3η εβδομάδα του μήνα. Αυτή η αστοχία δείχνει και έλλειψη ρεαλισμού, θυσιάζοντας την καθημερινότητα των Ελλήνων για δημοσιονομική σταθερότητα που ωφελεί, όμως, πάλι τους λίγους.

Η απόκριση στην ανεργία. Υπερεκτιμήθηκε η βελτίωση της αγοράς εργασίας βασιζόμενη σε εποχιακές θέσεις του τουρισμού, που όμως, δεν λύνουν δομικά προβλήματα, όπως είναι η νεανική ανεργία, η οποία παραμένει πάνω από 18% και όπως, οι συμβάσεις μηδενικών ωρών. Αυτή η αδράνεια αφήνει νέους και γυναίκες σε επισφάλεια, προτιμώντας τις ευέλικτες μορφές απασχόλησης που ωφελούν καρτέλ εργοδοτών αντί να ενισχύει σταθερές δουλειές. Η απόκλιση αποκαλύπτει ότι η ανάκαμψη είναι φαινομενική με τους πιο αδύναμους να πληρώνουν το τίμημα μιας πολιτικής μακριά από τις ανάγκες των πολλών.

Ως προς το δημόσιο χρέος. Η Κυβέρνηση παρουσίασε υπερβολικά αισιόδοξες προβλέψεις για μείωση του χρέους, αγνοώντας τα υψηλότερα επιτόκια και τα γεωπολιτικά ρίσκα, με αποτέλεσμα το χρέος να μένει στα υψηλά και να πιέζει τους πόρους για κοινωνικές δαπάνες. Βλέπουμε εδώ την αποτυχία μιας πολιτικής, που θυσιάζει την εθνική κυριαρχία για σταθερότητα, που ωφελεί τους δανειστές, αστοχία που δείχνει έλλειψη ρεαλισμού, αφήνοντας την Ελλάδα ευάλωτη σε σενάρια ύφεσης.

Ως προς το εμπορικό ισοζύγιο και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, η Κυβέρνηση, μονίμως βασίζεται στον εποχιακό τουρισμό, που δεν κάλυψε το έλλειμμα αγαθών, αφήνοντας την οικονομία εκτεθειμένη στις εισαγωγές. Αρνείται να παραδεχθεί τις νομικές αστοχίες, προτιμώντας τα καρτέλ εισαγωγών, αντί να ενισχύει την εγχώρια παραγωγή. Η απόκλιση αποκαλύπτει ότι η εξωστρέφεια είναι ρηχή, πλήττοντας θέσεις εργασίας και εντείνοντας την εξάρτηση από ξένα συμφέροντα, ενώ οι πολίτες βλέπουν μόνο ακρίβεια, χωρίς κανένα αντίδοτο.

Ως προς τις δημόσιες επενδύσεις και το Ταμείο Ανάκαμψης, η Κυβέρνηση και εδώ υπερεκτίμησε την απορρόφηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και το Ταμείο Ανάκαμψης, αφήνοντας έργα να σέρνονται, λόγω γραφειοκρατίας, ενώ οι ιδιωτικές επενδύσεις είναι μόνο 50, δείχνοντας και εδώ μεγάλη αποτυχία στην προσέλκυση κεφαλαίων. Η προτεραιότητα έχει δοθεί σε καρτέλ, που καθυστερούν, θυσιάζοντας την εθνική ανάπτυξη για τη δήθεν σταθερότητα. Η απόκλιση εντείνει το παραγωγικό κενό, αφήνοντας τους πολίτες, χωρίς δουλειές και υποδομές, ενώ η εξάρτηση από τα κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνεται παγίδα, χωρίς εθνική στρατηγική.

Ως προς τα φορολογικά έσοδα, είναι το μόνο, που υποτιμάται, συχνά και βγαίνουν παραπάνω. Η Κυβέρνηση υποτίμησε εδώ την υπέρβαση εσόδων, βασιζόμενη σε πληθωρισμό και ελέγχους, που πιέζουν τους πολίτες, ενώ η εξάρτηση από το ΦΠΑ και τους ειδικούς φόρους δείχνει αδυναμία σε δομική βελτίωση. Αυτή είναι πολιτική, που θυσιάζει τη μεσαία τάξη για τα πλεονάσματα, επιτρέποντας, για μια ακόμη φορά, στα καρτέλ να κερδίζουν από ακρίβεια, αντί να μειώσει τους φόρους.

Η απόκλιση αποκαλύπτει ότι η οικονομική σταθερότητα είναι μία οφθαλμαπάτη. Τα έσοδα από αποκρατικοποιήσεις – και εδώ υπερεκτίμησε τα έσοδα η Κυβέρνηση, αγνοώντας δικαστικές και περιβαλλοντικές καθυστερήσεις, που μπλοκάρουν τα έργα. Είναι και εδώ ξεκάθαρα άλλη μια αποτυχία μιας πολιτικής, που ξεπουλά περιουσία, χωρίς στρατηγική, θυσιάζοντας εθνικά περιουσιακά στοιχεία για λίγα βραχυπρόθεσμα έσοδα, που και αυτά εν τέλει δεν έρχονται. Η απόκλιση δίνει το χρέος, αφήνοντας την κοινωνία, χωρίς οφέλη, ενώ τα καρτέλ των δήθεν επενδυτών περιμένουν ακόμα χαμηλότερες τιμές, για να επωφεληθούν.

Ως προς τον πληθωρισμό, αλλά και την ακρίβεια, που πραγματικά είναι το νούμερο ένα πρόβλημα, που απασχολεί, τούτη τη στιγμή, τους πολίτες, δεν είναι τυχαία αυτή η απόκλιση από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οφείλεται σε δομικές αιτίες, όπως η ακρίβεια στα βασικά αγαθά, τα υψηλά τιμολόγια ενέργειας, η δράση καρτέλ στις αγορές και η στασιμότητα των μισθών, που αφήνουν τα νοικοκυριά εκτεθειμένα και σε μεγάλη οικονομική πίεση. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, η Ελλάδα έχει μία από τις υψηλότερες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, φτάνοντας στα 0,22 ευρώ ανά κιλοβατώρα, το Δεκέμβρη 2024, ενώ σε χώρες, όπως η Γαλλία και η Φινλανδία, καταγράφηκαν μειώσεις τιμών ηλεκτρικού ρεύματος, από 6% έως 45%, το 2025.

Μια άλλη κρίσιμη πλευρά είναι η ακρίβεια στα τρόφιμα και τα βασικά αγαθά, η οποία οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στη δράση των καρτέλ στο λιανεμπόριο. Σε χώρες, όπως η Κροατία, παρόμοια φαινόμενα ακρίβειας οδήγησαν την κοινωνία σε μαζικά μποϊκοτάζ, το 2025, με αποτέλεσμα μειώσεις τιμών έως 15% σε βασικά προϊόντα. Στην Ελλάδα, όπου τα περιθώρια κέρδους φτάνουν έως και το 30%, σε ορισμένους κλάδους, η Κυβέρνηση αποφεύγει να ενισχύσει την Επιτροπή Ανταγωνισμού, τη ΔΙ.Μ.Ε.Α. και τους άλλους μηχανισμούς, οι οποίοι περιορίζονται σε ελέγχους, που τελικά δεν αποδίδουν. Αυτό έχει, ως συνέπεια, η ακρίβεια να πλήττει, δυσανάλογα, τα χαμηλά εισοδήματα, με το 8,8% των

εργαζομένων στην Ελλάδα να αντιμετωπίζει σοβαρή υλική και κοινωνική στέρηση. Ο μέσος μισθός στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 3,7%, το 2025, αλλά αυτός ο αριθμός είναι ανεπαρκής, για να αντισταθμίσει τον πληθωρισμό, με αποτέλεσμα οι μισθοί να τελειώνουν, όπως είπα, στις πρώτες είκοσι μέρες του μήνα, για τα περισσότερα νοικοκυριά. Ο κατώτατος μισθός έφτασε τα 780 ευρώ, τον Απρίλιο 2025, αλλά η πραγματική αύξηση, σε ονομαστικούς όρους, ήταν μόλις 5,4 στο τέταρτο τρίμηνο του 2024. Το ποσοστό φτώχειας στην Ελλάδα ανήλθε σε 26,9%, υψηλότερο από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ήταν 21,4%. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για το 9μηνο του 2025, για το δείκτη αγοραστικής δύναμης των ετήσιων αποδοχών εργασίας από μισθωτό, η Ελλάδα κατέχει την τελευταία θέση, με 76 μονάδες και την προτελευταία η Βουλγαρία. Καταφέραμε, μέσα στα έτη διακυβέρνησής σας, να πιάσουμε την πρώτη θέση από το τέλος, όταν η Βουλγαρία έχει 81 και η Κύπρος 100, με πρώτο το Βέλγιο, που έχει 178.

Όλοι αντιλαμβάνονται ότι η λέξη «ευημερία» μόνο στην Ελλάδα είναι άγνωστη. Κύριε Υπουργέ, θα ήθελα, όπως είπε και ο συνάδελφός μου, ο κ. Βορύλλας, να μας πείτε, γιατί ρωτήθηκε από άλλους συνάδελφους. Όταν τελειώσει το Ταμείο Ανάκαμψης, το επενδυτικό κοινό υπολογίζεται σε 16 δισεκατομμύρια, ένα νούμερο, που δεν το λέτε συχνά, είναι έτσι;

Είναι αλήθεια ότι ήδη έχουν ξεκινήσει συζητήσεις, με όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναμένονται, πιθανόν, δύσκολες αποφάσεις και εντός του έτους αυτού;

Ευχαριστώ πολύ.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):** Ευχαριστούμε τον κ. Τσιρώνη. Θα κλείσουμε τον κύκλο των Ειδικών Εισηγητών, με την κυρία Ελένη Καραγεωργοπούλου, από την Κ.Ο. «ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ -ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ».

Όσοι συνάδελφοι Βουλευτές επιθυμούν να τοποθετηθούν, να το δηλώσουν στη Γραμματεία της Επιτροπής.

**ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ (Ειδική Αγορήτρια της Κ.Ο. «ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ - ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ»):** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Κρίνω σκόπιμο να ξεκινήσω την ομιλία μου, με κάποιες πολύ επιγραμματικές απαντήσεις στις χθεσινές τοποθετήσεις σας, κύριε Υφυπουργέ, τόσο τη δική σας όσο και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, του κ. Πιερρακάκη, πριν αποχωρήσει για το σημαντικό ταξίδι του, στην Ουάσιγκτον. Αλλά ακόμη και κάποια σχόλια επί της τοποθέτησης του Εισηγητή σας.

Ο κύριος Υπουργός μας είπε ότι σε ό,τι αφορά το χρέος, το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης, ως ποσοστό του ΑΕΠ, αναμένεται να παρουσιάσει για έκτο συνεχόμενο έτος τη μεγαλύτερη αποκλιμάκωση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόκειται να διαμορφωθεί, για κάτω του 140% του ΑΕΠ, στο 137,6%, που θα είναι το χαμηλότερο επίπεδο, από το 2010. Αυτή η αποκλιμάκωση του χρέους είναι ένα ισχυρότατο μήνυμα στις αγορές, μας είπε. Πόση αλήθεια και πόσο ψέμα, ωστόσο, μέσα σε αυτή τη δήλωση;

Δεδομένου ότι αυτή η αποκλιμάκωση σε εισαγωγικά, είναι κάτι παντελώς φαινομενικό. Η φαινομενική αποκλιμάκωση του δείκτη χρέους ΑΕΠ δεν προκύπτει, επειδή το χρέος μειώνεται σε ουσιαστικούς όρους. Αντίθετα, προκύπτει, επειδή αυξάνεται ο παρονομαστής, δηλαδή, το ονομαστικό ΑΕΠ, λόγω πληθωρισμού και ονομαστικών αυξήσεων μισθών τιμών.

Η πραγματική σε ευρώ μείωση του χρέους είναι ελάχιστη, μόλις 1,6%, μέσα σε δύο χρόνια, ενώ, την ίδια στιγμή, το κόστος εξυπηρέτησης ανεβαίνει, καθώς αυξάνεται το ποσοστό του χρέους, που χρηματοδοτείται από νέες εκδόσεις ομολόγων αγοράς, με υψηλότερα επιτόκια. Με άλλα λόγια, το χρέος παραμένει σχεδόν στάσιμο, σε απόλυτα

μεγέθη, το κόστος του χρέους αυξάνεται και δεν μειώνεται, η βελτίωση του δείκτη χρέους ΑΕΠ είναι λογιστική, δεν αντανακλά διαθρωτική πρόοδο ή αλλαγή σύνθεσης του χρέους. Η αύξηση των τόκων, που μνημονεύεται, στη σελίδα 38 του σχεδίου του Προϋπολογισμού, αποδεικνύει ότι οι αγορές δεν αντιλαμβάνονται τη χώρα, ως χαμηλού ρίσκου. Αντιθέτως, απαιτούν υψηλότερη απόδοση για τα νέα ομόλογα. Η Κυβέρνηση, συνεπώς, προβάλλει τη μείωση του λόγου χρέους ΑΕΠ, ως απόδειξη επιτυχίας, όμως το Προσχέδιο δείχνει κάτι τελείως διαφορετικό.

Η Ελλάδα, απλώς ωφελείται από το φαινόμενο της ονομαστικής διόγκωσης του ΑΕΠ. Ο πληθωρισμός, όχι από πραγματική μείωση του χρέους και επιπλέον το γεγονός ότι οι τόκοι αυξάνονται κατά 441 εκατομμύρια αποκαλύπτει πως η εξυπηρέτηση του χρέους επιβαρύνεται από την άνοδο των επιτοκίων στις αγορές, δεν μειώνεται το χρέος, επειδή πληρώνουμε, αλλά, επειδή όλα ακριβαίνουν και ενώ ο λόγος χρέους ΑΕΠ φαίνεται καλύτερος, το Δημόσιο Ταμείο πληρώνει περισσότερους τόκους.

Ο Εισηγητής σας δήλωσε ότι, για έκτο συναπτό έτος, έχουμε τον υψηλότερο ρυθμό πραγματικής ανάπτυξης, σε σχέση με το μέσο όρο της Ευρωζώνης. Αυτό δεν ισχύει, με βάση τις ίδιες ευρωπαϊκές προβλέψεις.

Η Πολωνία έχει 3%, το 2026, φαίνεται να έχει υψηλότερο ρυθμό. Η Κροατία 2,9%, το 2026 και η Ελλάδα, μόλις στο 2,2%, άρα, αυτό είναι ένας πολιτικός ισχυρισμός αυθαίρετος, που δεν τεκμηριώνεται και δεν αποδεικνύεται. Μη διαστρεβλώνετε, λοιπόν, την αλήθεια, για λόγους εντυπώσεων. Σε ό,τι αφορά τις δικές σας δηλώσεις, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι κάνατε κάποιες παραδοχές, με τον τρόπο σας, οι οποίες βρίσκονται πιο κοντά στην αλήθεια, δηλαδή τι μας είπατε;

Μας είπατε ότι μπορούμε να ξοδέψουμε αυτόν το χώρο, που έχουμε αποτυπώσει, σε αυτό το σχέδιο Προϋπολογισμού, γιατί είναι ο χώρος, που μπορεί να ξοδευτεί, πρακτικά. Άρα, είναι ακριβώς η εφαρμογή του νέου κανόνα καθαρών πρωτογενών δαπανών, που αντικαθιστά το παλιό πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας, από το 2025. Γιατί παραδεχτήκατε ότι η Ελλάδα έχει συγκεκριμένο χώρο, που υπολογίζεται, βάση του ευρωπαϊκού κανόνα και ότι ο χώρος αυτός δεν εξαρτάται από το πλεόνασμα, αλλά από το όριο δαπανών, που καθορίζει η Κομισιόν, όμως.

Άρα δεν το καθορίζει το ίδιο το Κράτος, με βάση τα δικά του οικονομικά μεγέθη και τις ανάγκες του και τις ανάγκες του κοινωνικού κράτους, αλλά με βάση τις υποδείξεις των Βρυξελλών.

Συνεπώς, παρουσιάζετε τον Προϋπολογισμό 2026 σαν να έχει δημοσιονομικό χώρο η Χώρα μας για μέτρα και παροχές, αλλά παραδεχτήκατε ότι αυτός ο χώρος δεν είναι προϊόν επιτυχίας ή επιλογής, αλλά είναι προκαθορισμένος από τις Βρυξέλλες, βάσει του νέου κανόνα δαπανών της Ε.Ε. και εδώ υπάρχει αντίφαση. Υπάρχει το πολιτικό ψευδές αφήγημα, το οποίο παρουσιάζετε ως εθνική επιλογή σταθερότητας, ενώ στην πραγματικότητα, είναι υποχρέωση, βάσει ενός νέου συμφώνου. Είπατε ότι αυτός είναι ο χώρος που μπορεί να ξοδευτεί, δηλαδή ότι επιτρέπει η Κομισιόν. Δεν πρόκειται για συνειδητή αυτοπειθαρχία, αλλά για εξωτερική επιτήρηση, με νέα μορφή.

Δημοσιονομική στενότητα, προκύπτει. Το λεγόμενο πρωτογενές πλεόνασμα 2,8%, δεν είναι περιθώριο για παροχές, αλλά είναι το ελάχιστο όριο επιβίωσης, για να μην ενεργοποιηθούν κυρώσεις ή παγώματα εκταμιεύσεων RRF. Αν η ανάπτυξη πέσει λίγο ή καθυστερήσουν οι ευρωπαϊκές εκταμιεύσεις, ο χώρος εξαφανίζεται και κάθε μέτρο, που δεν είναι ισοδύναμα κοστολογημένο, πρέπει να καλυφθεί με αντίμετρα, σωστά; Και εδώ φυσικά

υπάρχει και η αντιδημοκρατική διάσταση. Η νέα αρχιτεκτονική της Ε.Ε. σημαίνει ότι οι δημοσιονομικοί στόχοι δεν συζητούνται στη Βουλή, αλλά εγκρίνονται στις Βρυξέλλες μέσω του Draft Budget Plan και το επιβεβαιώσατε. Την Τετάρτη, είπατε «υποβάλουμε αυτό το Draft στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή», δηλαδή, η Ελλάδα υποβάλλει το Σχέδιο Προϋπολογισμού για προέγκριση και αν δεν τηρεί τους κανόνες, διορθώνεται από την Κομισιόν. Η Κυβέρνηση, που υποτίθεται ότι έχει τον χώρο για ελαφρύσεις, στην πραγματικότητα, εκτελεί έναν Προϋπολογισμό, που έχει ήδη εγκριθεί από τις Βρυξέλλες. Συνεπώς, δεν πρόκειται για εθνικό σχεδιασμό, υπάρχει μια λογιστική συμμόρφωση και το πρωτογενές πλεόνασμα που ανακύπτει, δεν είναι επιτυχία, είναι εντολή.

Όλα αυτά συμβαίνουν στη Χώρα, που ο Οργανισμός KMF GROUP, με ειδικότητα στην αξιολόγηση της πολυπλοκότητας του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, έκρινε πως η Ελλάδα είναι η χειρότερη χώρα, μεταξύ 79 χωρών, πού; Στην ηλεκτρονική γραφειοκρατία. Ακούτε, κύριε Πιερρακάκη; Στην ηλεκτρονική γραφειοκρατία, βρισκόμαστε εμείς, το Κράτος των ψηφιακών μεταρρυθμίσεων, στη χειρότερη θέση μεταξύ 79 χωρών. Τι έχουμε πετύχει συνεπώς; Αδιαφάνεια και μια Οικονομία που δεν βρίσκει αντίκρισμα σε κοινωνικό κράτος, ούτε δικαιοσύνη, ούτε δίκαιη κατανομή των πόρων, εκεί που υπάρχει πραγματική ανάγκη.

Στο Προοίμιο του Προσχεδίου, δηλώνετε ότι η Ελληνική Οικονομία θα αναπτυχθεί κατά 2,2% το 2025 και 2,4% το 2026, σε συνθήκες σταθεροποίησης του Πληθωρισμού και διατήρησης της ιδιωτικής κατανάλωσης.

Το 2,4%, στο οποίο υπολογίζετε, δεν στηρίζεται ωστόσο σε παραγωγική αλλαγή. Είναι ένα σενάριο χωρίς παραγωγική βάση. Το Προσχέδιο χτίζει την αισιόδοξη πρόβλεψη του 2,4% πάνω σε τρεις παραδοχές. Πλήρης και απρόσκοπτη απορρόφηση των πόρων του RRF (Recovery and Resilience Facility), συνέχιση υψηλής ιδιωτικής κατανάλωσης, απουσία εξωτερικών κραδασμών, ενέργεια, επιτόκια, τουρισμός. Καμία από αυτές δεν αφορά τη δομή της Οικονομίας. Όλες είναι εξωγενείς και προσωρινές και η Ελλάδα παραμένει μία Οικονομία χαμηλής παραγωγικότητας, που στηρίζει το ΑΕΠ σε ροές χρήματος και επιδοτήσεις.

Δεν πρόκειται συνεπώς για παραγωγικά έσοδα, αλλά πολλά από αυτά αφορούν σε μεταβιβάσεις κοινοτικών πόρων.

Η Κυβέρνηση παρουσιάζει έναν Προϋπολογισμό επιτυχίας και πίσω από τα νούμερα κρύβεται μια Οικονομία που επιβιώνει με σταγονόμετρο εξωτερικών πόρων. Η ανάπτυξη, που υπόσχεστε για το 2026, είναι δανειακή και προσωρινή, η κατανάλωση στηρίζεται σε κρατικά μέτρα και η παραγωγή παραμένει στάσιμη. Δεν είναι σχέδιο προόδου, είναι μια λογιστική σύνθεση που κρύβει τη διαρθρωτική αδυναμία, εξάρτηση από κατανάλωση, ευρωπαϊκές μεταβιβάσεις, ευνοϊκές υποθέσεις για τιμές, επιτόκια και ένα σενάριο που θα καταρρεύσει πάρα πολύ γρήγορα αν καθυστερήσει μια εκταμίευση ή αλλάξει το διεθνές κλίμα. Η Χώρα ωστόσο χρειάζεται παραγωγική πολιτική και όχι λογιστικά επιτεύγματα.

Το Φορολογικό Σύστημα, ταυτόχρονα, εξαρτάται από την κατανάλωση και όχι από την παραγωγή ή τις εξαγωγές και ένα τέτοιο Σύστημα είναι από μόνο του ευάλωτο, ασταθές και κοινωνικά άδικο. Η επιτυχία των εσόδων του 2026 δεν είναι δείγμα οικονομικής ισχύος, είναι ένδειξη μιας οικονομίας που στηρίζεται στον φόρο της καθημερινότητας, στην πίεση των νοικοκυριών, στην πίεση των μισθών, ουσιαστικά προς τα κάτω, αν αντιλογήσει κανείς τα έσοδα με τα έξοδα από την ακρίβεια και το κόστος ζωής, μαζί με τη στεγαστική κρίση και συν τω χρόνο όλα τα υπόλοιπα προβλήματα.

Πρόκειται συνεπώς για έναν Προϋπολογισμό μακροοικονομικά ευαίσθητο, πολιτικά ευάλωτο, που βασίζεται περισσότερο σε αισιόδοξες προβλέψεις και σταθερά επιτόκια παρά σε παραγωγική δύναμη.

Υπάρχει επίσης ένα ψευδές αφήγημα γύρω από τη μείωση της ανεργίας. Η Ελλάδα, εξακολουθεί να βρίσκεται περίπου μιάμιση ποσοστιαία μονάδα πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και να διατηρεί μία από τις υψηλότερες θέσεις στην Ε.Ε., σε ό,τι αφορά την ανεργία. Η βελτίωση, για την οποία μιλάτε, δεν αποτυπώνει διαρθρωτική αλλαγή, στηρίζεται σε εποχικές προσλήψεις, τουρισμό, ευέλικτες μορφές απασχόλησης, ενώ τα εισοδήματα παραμένουν χαμηλά και η παραγωγικότητα στάσιμη, γεγονός που εξηγεί γιατί η υποτιθέμενη πρόοδος δεν μεταφράζεται σε κοινωνική ανακούφιση.

Υπάρχουν και περισσότεροι αστερίσκοι, για τους οποίους επιφυλάσσομαι να μιλήσω και στην Ολομέλεια, γιατί ο χρόνος δεν επαρκεί. Απλά, συμπερασματικά, να πούμε ότι ο δημοσιονομικός χώρος του 2026 δεν αποδεικνύει ανθεκτικότητα, αναδεικνύει συγκυριακή φύση δημοσιονομικής ισορροπίας, που, βεβαίως, δεν λαμβάνει υπόψη πρόστιμα και επιδράσεις από σκάνδαλα οικονομικά, τα οποία στοιχειώνουν τη Χώρα μας και βρίσκονται διαρκώς σε εξέλιξη και αναδεικνύονται κάθε μέρα.

Η συνολική εκτίμηση είναι ότι σε αυτό το Σχέδιο, έχουμε μια λογιστική σύνθεση που στηρίζεται ακριβώς σε ευνοϊκές συγκυρίες, είναι ένα μοντέλο χωρίς εφεδρείες. Αν επιβραδυνθεί η ανάπτυξη, αν αυξηθούν τα επιτόκια ή καθυστερήσουν οι εκταμιεύσεις του RRF, ολόκληρη η δημοσιονομική εικόνα θα μεταβληθεί μέσα σε λίγους μήνες.

Συνεπώς, το συγκεκριμένο Σχέδιο στηρίζεται σε «πήλινα πόδια», όχι γιατί οι αριθμοί είναι λάθος, που και αυτό είναι κάτι που αξίζει να ελεγχθεί, αλλά γιατί οι υποθέσεις πάνω στις οποίες χτίστηκαν, είναι υπεραισιόδοξες, είναι προσωρινές και εξωγενώς εξαρτημένες. Ευχαριστώ πολύ.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):** Ευχαριστούμε την κυρία Καραγεωργοπούλου και θα κλείσουμε τη δεύτερη συνεδρίαση με τον Βουλευτή της ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, κ. Θεόδωρο Καραόγλου.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ:** Σας ευχαριστώ πολύ κύριε Πρόεδρε της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής. Κύριε Υφυπουργέ Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κυρία Γενική Γραμματέας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Προϋπολογισμός του 2026 είναι κάτι πολύ περισσότερο και μεγαλύτερο από αριθμούς και ισολογισμούς. Είναι η περιγραφή της Ελλάδας που ξαναγεννιέται μέσα από τις δικές της δυνάμεις. Είναι η Ελλάδα που πατάει γερά στα πόδια της μέσα από το σθένος και την αποφασιστικότητα των ανθρώπων της. Είναι η ιστορία μιας οικογένειας που ξεκινάει κάθε πρωί την ημέρα της, αγωνιζόμενη να μεγαλώσει τα παιδιά της, με αξιοπρέπεια. Είναι η ιστορία του νέου ανθρώπου, που κυνήγησε, διεκδίκησε τα όνειρά του και βρήκε δουλειά ή δημιούργησε τη δική του επιχείρηση. Είναι η ιστορία της μικρής επιχείρησης, που μετά από χρόνια κρίσης και οικονομικής ανασφάλειας, αναπνέει ξανά, ελπίζει και επενδύει στο μέλλον. Αυτή είναι η Ελλάδα που οικοδομούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Μια πατρίδα, στην οποία αξίζει να ζεις. Η Ελλάδα που δημιουργήσαμε μαζί.

Και αυτό έχει τη δική του αξία αφού κάθε Προϋπολογισμός δεν είναι μόνο μια στατιστική απεικόνιση. Είναι η αποτύπωση της γειτονιάς, της οικογένειας, του σπιτιού μας. Είναι η καθημερινότητα μιας κοινωνίας που έχει όνειρα, δουλεύει με πάθος, παλεύει για το καλύτερο. Ο Προϋπολογισμός του 2026, προβλέπει ανάπτυξη 2,4%, που μας επιτρέπει να σχεδιάζουμε την επόμενη μέρα χωρίς φόβο, με σιγουριά και με όραμα.

Επίσης, προβλέπει αποκλιμάκωση του Πληθωρισμού, στο 2,2% και σημαντικές, σημαντικότερες φορολογικές μεταρρυθμίσεις, όπως η μείωση των φορολογικών συντελεστών, η κατάργηση του ΕΝΦΙΑ για οικισμούς με πληθυσμό έως 1.500 κατοίκους, που ως πολιτικές, ενισχύουν τα εισοδήματα των νέων, των οικογενειών με παιδιά, και ευρύτερα, της μεσαίας τάξης.

Η μεγάλη φορολογική μεταρρύθμιση, που θα εφαρμοστεί από την Πρωτοχρονιά του 2026, η μεγαλύτερη στην ιστορία της χώρας, είναι ένα μήνυμα σε κάθε συμπολίτη μας να δουλέψει, να δημιουργήσει, να προχωρήσει. Εξίσου σημαντικό είναι ότι οι δαπάνες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αναμένεται να φτάσουν, το 2026, τα 17 δισεκατομμύρια ευρώ, αυξημένες κατά 10,2%, την ίδια στιγμή, που η ανεργία μειώνεται ακόμα περισσότερο, στο 8,6%, ποσοστό, που είναι το χαμηλότερο, εδώ και δεκαετίες.

Αναλογιστείτε μόνο ότι για κάθε θέση εργασίας, που δημιουργείται, ένας συμπολίτης μας, μια οικογένεια, χαμογελά, ελπίζει, ανασαίνει βαθύτερα. Αυτή η ανάσα μεταφράζεται σε αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 1,7%, γιατί, πολύ απλά, ο Έλληνας έχει τη δυνατότητα να δαπανά περισσότερα, ενώ οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, σύμφωνα με το σχέδιο του Προϋπολογισμού, θα αυξηθούν κατά 4,5%.

Με λίγα λόγια, βήμα – βήμα, σιγά – σιγά, διαμορφώνουμε την Ελλάδα, που ονειρευόμαστε, που δίνει ευκαιρίες και στηρίζει τις οικογένειές τις, που έχει αυτοπεποίθηση, δεν κρύβεται, πίσω από δικαιολογίες, αναλαμβάνει τις ευθύνες της, επενδύει στους νέους ανθρώπους, στηρίζει την καινοτομία, δίνει φτερά στη δημιουργία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σημασία και αξία δεν έχουν μόνο οι αριθμοί. Πάνω απ' όλα οι άνθρωποι, προηγούνται οι άνθρωποι. Γι' αυτό ο Προϋπολογισμός του 2026 στέλνει ένα ξεκάθαρο μήνυμα, ότι η οικονομία είναι το εργαλείο, που βοηθάει να βελτιωθεί η ζωή του καθενός από εμάς. Είναι η υπόσχεση προς κάθε πολίτη ότι θα εργαστούμε, για να τον βοηθήσουμε να κάνει τα όνειρά του πραγματικότητα και αυτή η δέσμευση αφορά κάθε Έλληνα και κάθε Ελληνίδα. Για μια Ελλάδα, που δεν αφήνει κανέναν πίσω. Για μια Ελλάδα, που ανοίγει δρόμους. Για μια Ελλάδα, που μας κάνει περήφανους.

Πολλά από αυτά, που περιγράφω, δεν ήταν αυτονόητα, πριν από περίπου δέκα χρόνια. Το επισημαίνω, γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε το παρελθόν. Δεν είναι μακριά η εποχή των κλειστών τραπεζών και των capital controls. Όπως δεν είναι μακριά οι μέρες, που ζούσαμε, μέσα στην αβεβαιότητα και την ανασφάλεια. Τότε, για παράδειγμα, η λέξη «ανάπτυξη» ήταν ζητούμενο και ευχή. Τώρα, είναι γεγονός. Τότε, τη μεσαία τάξη την έπνιγαν οι φόροι. Τώρα, οι μόνιμες φοροαπαλλαγές, 83 στον αριθμό, μέχρι σήμερα, είναι ο πυλώνας της οικονομίας. Τότε, οι επενδύσεις πάγωναν, τώρα «τρέχουν» με αλματώδεις ρυθμούς.

Όλα αυτά είναι τα αποτελέσματα της πολιτικής μας, που έκανε την Ελλάδα προορισμό και έπαψε να είναι ο παρίας του διεθνούς επενδυτικού χάρτη. Φυσικά, αυτή η αλλαγή δεν προέκυψε από μόνη της, αλλά ήρθε, μέσα από την εμπέδωση της δημοσιονομικής σταθερότητας, μέσα από την προώθηση των μεταρρυθμίσεων και την καθιέρωση ενός φιλικού περιβάλλοντος για την επιχειρηματικότητα. Η διαφορά μας με τα Κόμματα της Αντιπολίτευσης δεν είναι πολιτική. Είναι στρατηγική και βαθιά ιδεολογική.

Ωστόσο, θέλω να επισημάνω και κάτι ακόμη. Οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης είναι μια ιστορική ευκαιρία για τη χώρα. Όμως, για να αποδώσουν τα μέγιστα, απαιτείται ταχύτητα και συντονισμός. Η αλήθεια είναι ότι σε αυτό το πεδίο δεν έχουν λειτουργήσει όλα, με την αποτελεσματικότητα, που απαιτούν οι καιροί. Γενικότερα, είμαστε αρκετά καλά. Μπορούμε, όμως, ακόμη καλύτερα. Ορισμένες καθυστερήσεις, που παρατηρούνται στην απορρόφηση

των πόρων, οφείλονται σε γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, τις οποίες οφείλουμε και πρέπει να ξεπεράσουμε. Είναι ώρα να αφήσουμε πίσω και αυτές τις παθογένειες του παρελθόντος, διότι κάθε μέρα καθυστέρησης είναι μια χαμένη ευκαιρία για επενδύσεις, για δουλειές, για μεγαλύτερη ανάπτυξη.

Συνοψίζοντας και κλείνοντας, η Ελλάδα, που ονειρευόμαστε, δεν είναι μακρινή υπόθεση. Είναι σχετικά κοντά μας. Ο Προϋπολογισμός του 2026 είναι η συνέχιση μιας πορείας σταθερότητας, συνέπειας και προκοπής. Είναι η απόδειξη πως όταν συνυπάρχουν σχέδιο, σοβαρότητα, εμπιστοσύνη, τα πράγματα προχωρούν, αλλάζουν, βελτιώνονται. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάθε θετική ψήφος στον Προϋπολογισμό είναι άλλη μια υπογραφή για μια Ελλάδα πιο δίκαιη, πιο ανθεκτική, πιο αισιόδοξη. Σας ευχαριστώ.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):** Ευχαριστούμε τον κύριο Καράογλου.

Κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η 2η συνεδρίαση για το Προσχέδιο του Προϋπολογισμού 2026. Επόμενη συνεδρίαση στις 13.00', σε αυτή εδώ την Αίθουσα.

Λύεται η συνεδρίαση. Σας ευχαριστώ.

Στο σημείο αυτό γίνεται η γ' ανάγνωση του καταλόγου των μελών της Επιτροπής. Παρόντες είναι οι Βουλευτές κ.κ. Αβραμόπουλος Δημήτριος, Ακτύπης Διονύσιος, Αυγενάκης Ελευθέριος, Αυγερινοπούλου Διονυσία – Θεοδώρα, Μπουκώρος Χρήστος, Βλάχος Γεώργιος, Ιατρίδη Τσαμπίκα (Μίκα), Καββαδάς Αθανάσιος, Καράογλου Θεόδωρος, Κοτρωνιάς Γεώργιος, Κρητικός Νεοκλής, Κωτσός Γεώργιος, Λεονταρίδης Θεόφιλος, Λιβανός Μιχαήλ, Λιούτας Αθανάσιος, Μαρκόπουλος Δημήτριος, Μηταράκης Παναγιώτης (Νότης), Μπακογιάννη Θεοδώρα (Ντόρα), Μπαραλιάκος Ξενοφών (Φώντας), Παπαδόπουλος Μιχαήλ (Μιχάλης), Πέτσας Στυλιανός (Στέλιος), Σιμόπουλος Ευστράτιος (Στράτος), Σκόνδρα Ασημίνα, Σκρέκας Κωνσταντίνος, Σκυλακάκης Θεόδωρος, Σταϊκούρας Χρήστος, Σταμενίτης Διονύσιος, Συρεγγέλα Μαρία, Αποστολάκη Ελένη-Μαρία (Μιλένα), Κατρίνης Μιχαήλ, Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις), Σταρακά Χριστίνα, Γεροβασίλη Όλγα, Καραμέρος Γεώργιος, Κόκκαλης Βασίλειος, Μπάρκας Κωνσταντίνος, Καραθανασόπουλος Νικόλαος, Δελής Ιωάννης, Τσοκάνης Χρήστος, Τσακαλώτος Ευκλείδης, Βιλιάρδος Βασίλειος, Φωτόπουλος Στυλιανός, Βορύλλας Ανδρέας, Τσιρώνης Σπυρίδων, Καζαμίας Αλέξανδρος, Καραγεωργοπούλου Ελένη, Βρεττός Νικόλαος, Μάλαμα Κυριακή και Σαλμάς Μάριος.

Τέλος, και περί ώρα 12.05' λύθηκε η συνεδρίαση.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ**

**ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΚΟΝΔΡΑ**